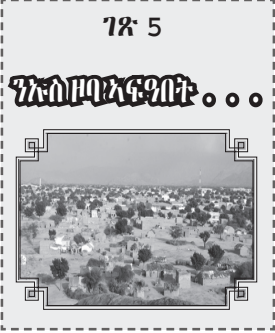

መስላ 29 ዓመት ቁ. 173

ቀዳም 21 መጋቢት 2020

ገጽ 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ሃገራዊ መልቀቂ ፈተና ካልአይ ደረጃ ይወሃብ አለ

ሃገራዊ መልቀቂ ፈተና ካልአይ ደረጃ - ማክሰኞ ዓመት-ትምህርት 2019/2020፡ አብ መላኡ ሃገር ይወሃብ ኣሉ።

አብ ሃገራዊ ኢንቴሌክት ህላወይ ትምህርትን ምርምርን ዳይሬክተር ምዃን ግምገማን ዶክተር ብህራት ገዢ፡ ኣብዚ 13 ዓመታት ትምህርት ዘጠቓልልን ክህበ 23 መጋቢት ዝቐጸልን ሃገራዊ ፈተና ኣብ 8 ክፍላት 7,149 ደቂ-ኣጽሕፍ ዝርከቡ 14,960 ተመሳሪ ይህኩዎ ከምዃሎ ተሰሪ።

አብ ሪፖርት ጅግን - ሰውዒ ዓረብ ኣብ ዝርከበ ኣህጉራዊ ኣብዮት-ትምህርት

ማሕበራትም ኣርኢራውያን ዝወገበ ዝበረ ፈተና ሉሚ ዓመት ብሃገሩ ስዮት ለባዕ ባይራን ኮሮና ኮሚዮን ደክተር ብህራት ተመሳሪ ረገዳምን ኣብ ክሳም ተኣምራምን ክርከሉ መልእኽታ ኣመሓላለፉ።

ሃገራዊ መልቀቂ ፈተና ንተመሳሪ ካብ ሓደ ደረጃ ናብ ዝወገበ ዘዋገደ ኣገዳሲ ሃብ-መቐደሮ ለሳብኹ ተሃተናቲ ተጠቓቂም ክርከሉ ኣብ ቦታ ፈተና ብዳዊ ክርከብን ዝወገበም ተበራታ ብዝገኙ ክታተሉን ከተማቡን ተሃቡ።

ክህራት ተሃቡ።

ራክቲ ክበታት ብህራት ምድግደን ዘይምክትታል ወላደኛ ካብቶም ንመሃርኦም ምክትታል ብዳዊ ስዮት ገደሎ ዘለዉ ብደህታት ምድግደን እውን ተሰሪ።

ማእከል - ንመራሕቲ መካይን ፖሊስ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

አብ ዞን ማእከል ብ18 መጋቢት ንመራሕቲ መካይን ፖሊስ - ኣብ ድሕነት ጸርጊዮ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ።

ኣብ ፖሊስ ኣርኢራውያን ንኣሳቢ መሓሪ ፖሊስ ትራፊክ ሌተና ኮሎኔል መሓሪ ገዢ ኣብ ሓፊሻዊ ኣፍልጦ ሕጋዊትን ምልክታትን ትራፊክ ኮሚሽን ተራ ፖሊስ ኣብ ትምህርት ሕገ ሰፊሕ መሃርሂ ሂቡ።

ሌተና ኮሎኔል መሓሪ ብዳዊት ኣሃድ ኣብ ዘቐረበ መሪጃታ ኣብ ሃገር ካብ 2013 ክህበ 2019 ዘጋጠሙ ሓዲጋታት - 31,590 ምዃርኦም ኮሚሽን ደሞ 983 ሰባት ከምዃቡ 3,968 ከበድ 8,875 ደሞ ቀለል ኣብደ ጉድኣት ከምዃቡም ኣብ ንብረት ዝዋበ

ክህራ ደማ ልሳሊ 456 ሚሊዮን ናቕፋ ከምዃቡ ገለጹ።

ቀንዲ ጠቓቂታት ሓዲጋታት ትራፊክ ኣልባባይ መሓሪ ሰባት መሓሪ ምራሕቲ ቀዳምት ዘይምዃቡ ርክብታት ዘይምልላው መሃርሂ ፍጅድ ዘይብልኩ መሓሪ ምዃርኦም መሓሪ እናመራሕቲ ተፈላጊ ምዃርኦም ልሳሊ ዓቕን ምዃርኦም ዘይምዃቡ መሓሪ መሓሪ መዓንዘሪን ዘጠቓልሉ ምዃርኦም ሌተና ኮሎኔል መሓሪ ገዢ ወሲኹ ተሰሪ።

ኣብ መወጃታ ድሕነት ትራፊክ ኣገዳሲ ኣብ መዳቡ ልምት ሃገር ለሳብኹ ምስ ምዃርኦም ምውሃብ ቁጽሪ ተጠቓቂታትን ሓዲጋታት ክውሃብ ለሳብኹ ሕጋዊት ትራፊክ ኣገዳሲ ክገዳብን ንወጃት ከተማቡን ተሃቡ።

ሓጋዝ - ኣብ ትምህርቲ ተራ ወለዲ ክዓዝዝ ተሓቲቱ

ኣብ ንኣሳ ዞን ሓጋዝ መሃርኦ ምዃርኦን ምክትታልን ንምሕደራ ተራን ተሃተናቲ ወለዲ ክገዳቡ መሃርኦን ኣብዓሰኪ።

ብ13 መጋቢት ኣብ ዝተፈጸመ ርክብ ተራ ለሳላይ ዝምድና ተራ ወለዲ ኣብ ምዃርኦምን ምክትታልን ደቓም ጠቓቂታት

ምዃርኦን ብኮራታት ተመሳሪ ኮሚሽን ምክትታል ኣብ ክፍልን ሳብኹን ብደህታት ተደላቡ።

ርኢራውያን ኣብ ዘቐረበዎ ጸብዮብ፡ ተራ ወለዲ ኣብ ምክትታል ደቓም ኣሕጋቢ ከምዃቡ ብምዃቡ፡ ምሕደራ ለሳላይ ዝምድናታት ብዘገዳ

ኣፍዓባት - ክበርቲ ገብገብ ማይ-ክያታት ይፍውሱ

ክበርቲ ምምሕዳር ክብቢ ገብገብ - ንኣሳ ዞን ኣፍዓባት፡ ማይ-ክያታት ናይቲ ኣብ ህጽነት ዝርከብ ሓጸቢ ንምፍጥራ ክትርታት ይሰርሑ ኣለው።

ኣብቲ ካብ መፋርቕ ወርሒ መጋቢት ዝጀመረ ስራሕ፡ መዓልታዊ ኣሰታት 200

ጉልባት ሰብ ይወፍር ከምዃሉ ዝተሰበረ ኣመሓዳሪት ምምሕዳር ክብቢ - ኣቶ መሓመድ-ዓሊ ሳለም፡ እቲ ሓጸቢ ኣኹል ማይ ምስ ሓቢ 'ሸግሮም' ክፍታሕ እዩ ሞራይ ዘይታኩ ሕርሻ መሰኖ ንምንጥጥ እውን ተኸኢሎ ከምዃሉ ገለጹ።

እቶም ክበርቲ ጌና ነዊሕ እናተጓዱ ካብ ሃገር ወይ ካብ ኣፍዓባት ይሰትዩ ከምዃሎ ገለጹም።

ካብ ኣፍዓባት ንሸግኽ ምዕራብ እትርከብ ምምሕዳር ክብቢ ገብገብ ኣሰታት 4 ሸሕ ክበርቲ ኣለውዎ።

ኣብ ኣቕርደት፡ 200 ኩንታል ዝተበከለ ኮሚደሪ ተጓሒፋ

ቤት-ጽሕፈት ሚኒስቴር ሕርሻ ኣብ ንኣሳ ዞን ኣቕርደት፡ ምስ ክኣሳት ምዃርኦ ብቐዓትን ድሕነትን ብቐሊ ዞን ጽብርካ ብምክትታል ኣብ ሕርሻት ንኣሳ ዞን ተሃተና ሃይላት ደን ኣቕርደትን ካልኣ ክበታትን ዝረፈ - ኣክቲክ ብሃገሩ ግዙይ ኣገዳሲ ኣጠቓቕማ ጸሓፊ መድሃኒት ዝዘከሉ ልሳሊ 200 ኩንታል ኮሚደሪ ብ14 መጋቢት ከምዃቡ ገደ።

ኣብ ጨገር ሚኒስቴር ሕርሻ ዞን ጽብርካ ክኣሳ ምዃርኦ ብቐዓትን ድሕነትን ብቐሊ መዳሪ ተሃተና ብረክቲ እቲ ኮሚደሪ ብዘተወገደ መርመራ ተከሊ

ብምዃቡ ምዃርኦ ደቂሰብ ሓደፍ ምዃርኦ ብምርጋዳ ናይ ምትታፍ ሰጥሞቲ ከምዃቡ ገለጹ።

ከምዚ ተርጉሞም ምውጋድ ሓጸባት ጸራ ባልፊ መድሃኒት ድሕነት ምዃርኦ - ኣክቲካዊ ክልት ሰሙን ተገብሮም ፍርዲም ክኣርፍ ናብ ዕጃ ከውርዱን ዘገኩሪ መዳሪ ተሃተና፡ ዝዘከሉ ኮሚደሪ ብቐሊ ብቐሊ እውን ክፍለጥ ለሳብኹ ዕብብ ተጠቓሞቲ ክገዳቡ ተሃቡ።

ኣብ 2018 እውን ልሳሊ 250 ኩንታል ዝዘከሉ ኮሚደሪ ከምዃቡ፡ ሕፃናት ናይቲ ቤት-ጽሕፈት የረድኡ።

ኤርትራውያን ምሁራት፡ ብዛዕባ ‘ቫይረስ ኮሮና’ ምክርታት ይልግሱ

ኣብ ወጻኢ ዝኮቡ ኤርትራውያን ምሁራት፡ ኣብተን ዝርከቡለን ሃገራት ዝኮቡ ዚጋታትና ካብ ለቦዳ ቫይረስ ኮሮና ንምድሓኡ ብመልክዕ ሰሚናራት፡ ቴሌ-ኮንፈረንስ ሺድዮ ኮንፈረንስን ካልኣ ኣገባብኹ ኣብ ምብራኽ ንቅሓትን ኣፍልጦን ዘተኩረ ተባብሮታት ይወሰዱ ኣለዉ።

ኣብ ኣመሪካ ዝቐመጡ ዶክተር ሰናይት ኣብርሃም፡ ዶክተር ተክኤ ተሳብይን ዶክተር ሃና ሃብቱን - ብ15 መጋቢት ብሓብር ኣብ ዘክድዎ ቴሌ-ኮንፈረንስ፡ “ኮቪድ-19” ዝበል ስያመ ተዋሂብዎ ዘሎ ቫይረስ ኮሮና፡ ካብ ዓለት ናይቶም ኣቐዲሞም ዝተኸሰቱ ብመርሰን ‘ባርስ’ን ዝፍለጡ ዓይነታት ቫይረስ ከምዝኾኑ ኣብ ምትሕልላፍን መልክፍቱን ኣገደ ናህሪ ሰህለዎ ግዳ ፍሉይ ከምዝኮበር ገለጾም።

እቶም ኤርትራውያን ዶክተራት፡ ኮሮና ቫይረስ - ኣብ ኣየር ልዕሊ ሰለሰተ ሰዓታት ክጸንሕ ከም ዘይክእል፡ ኣብ ፕላንቲክን ታላሚን ዕንጾይትን ግና - ካብ 2 ክሳብ 3 መዓልታት ክጸንሕ ሰለዝክእል፡ ዝም ግኣታት ሃገራት ድሕሪ ምትንክፍና - ኣፍናን ኣዲንትናን ወይ ኣፍንጫና ምስ እንሕዝ ክንልከፍ ሰለኣንክእል፡ ኣኡዳውናን ገጽናን ብጽሬት ክንሕዝ

ኣለዮናሊም። “ሕቕፎ ቫይረስ ኮሮና፡ ካብ 2 ክሳብ 14 መዓልታት ይበጽሕ። ኣብ ውሽጢ 14 መዓልታት ምልክታት ናይቲ ሕማም ዘርእዩ፡ ኣብ ዝኾነ ክሊ ዕድመ ዝርከብ ሰብ ድማ ቦቲ ቫይረስ ተለኽፋ’ሎ ማለት’ዩ።” ዝበሉ እቶም ክኣሊታት፡ ረሳይ፡ ዓኽታ ዘይብሉ ደረቕ ሰዓል፡ ከምኡ’ውን ሕጽረት ምስትገፋሳ ካብቶም ቀንዲ ምልክታት ከምዝኾኑ፡ ኣብተን እቲ ቫይረስ ዝተኸሰተለን ሃገራት፡ ምትኣኽኻቦት ምትዓል፡ ናይ ኢድ ሰለምታ ምውጋድ፡ ርሕቀትን ምሕላውን ብዘተኽእል መጠን ድማ ናይ ርሕቕን ቀረጥን ዘይህጹዓት መገሻታት ምንኳይ ዘጠቓልል ሰጉምቲታት ይውሳዩ ከምዘለዉ ተብረም።

“በርቢን ካልኣት መረርቲ ቀመማትን መብታትን ካብ መልክፍቲ ቫይረስ ኮሮና የናግሩ እዮም” ዝበል ዘረባታት ስ-ፍልጠታዊ መሰረት ከምዘይብሉ ዝኣበኹቶም ኤርትራውያን ዶክተራት፡ እቲ ቫይረስ ዛጊት መድሃኒት ሰለዘይተረኽቡ ኣኣዊ ብዮ ማለት ተጽዋርነት ክብ ንምባል ዝተመጣጠነ መግቢ ምምጋብ ኣገዳሲ ከምዝኾነ ኣሰሚርዎሉ።

መልእኽቲ ሚኒስትሪ ሕርሻ

ጥንቃቄታት ኣብ ተጠቓምነት ጸረ-ባልዕ መድሃኒት ኣብ ፍርያት ኣሕምልትን ፍረታትን

መድሃኒታት ጸረ-ባልዕ ዝተፈለሉ ባልዓት ከምኡ’ውን ጸሓይ ቡቕሊ ንምክልኻልን ንምቅጻርን እንጥቀመሉም ኬሚካል እዮም። እዞም መድሃኒት ኣብ ዝተፈለሉ ጉጅለታት ይምቀሉ። ንኣቶም ድሜ ጸረ-ሓሸኡ ጸረ-ጸሓይ፡ ጸረ-ፋንጋ፡ ጸረ-ቀርጠፍቲ ወይ ሮድንቲ ኔምዮድ፡ ተሃላም ይጥቀሱ።

ባልዓት ዝተፈለሉ ኣሕት ቡቕሊ ሰለዝኮቡ፡ መድሃኒታት ጸረ-ባልዕ’ውን ብኣኡ መጠን ብዘተፈለሉ መገዳ ይሰርሑ። ንኣብተን ገለ መድሃኒታት ጸረ-ባልዕ ክሰብ ውሽጢ ዘርኢ ወይ ፍረ ብምኣታው ወይ ብምኣራ፡ ኣብ ውሽጢ ኣሕት ናይ ተኽሊ ብፍላይ ድማ ኣብ ፍረ ናይ ተኽሊ ክጽንሑ ዝክእሉ ባልዓት ንምቅታል ወይ ንምክልኻል ይጠቐሙ። ገለጾም ድሜ ኣብ ደጋዊ ክፍል ናይቲ ቡቕሊ ዝበርእዩ ባልዓትን ሕምታትን ንምክልኻልን ንምቅታልን ጥቀመሉም እዮም።

መድሃኒታት ጸረ-ባልዕ መርኪ ከም ምዃናም መጠኑ ኣብ ኣጠቓቕማን ኣተሓትዞምን ልዑል ጥንቃቄ ዝካተቱ እዮም። ብኣፍልጦን ጥንቃቄን እንተ ተጠቐምናለም ግና፡ ኣብ ምክልኻልን ምጥፋእን ባልዓት ቡቕሊ ዘበርከብ ግደ ዓቢ እዩ። ብፍላይ ኣብ ውሽጢ ዘርኢ፡ ፍረ ወይ ኣሕት ናይ ተኽሊ ዝኣተወ ጸረ-ባልዓት ኣብ እንጥቀመሉ እዮኑ ልዑል ጥንቃቄ ይኣትብ። ምክንያቲ መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ድሕሪ ምጽጁ ተረፍ-መረፍ መድሃኒት፡ ኣብ ልዕሊ ፍርያት ሰለዝበድፍ ኣብ ጥፃፍ ሰቡ ሓድጽ ሳቢን የኸትሉ። እዚ ማለት ድሜ እንተወሓደ ክልተ ሰሙን ቅድሚ ምኡሪ ፍረታትን ኣሕምልትን መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ክገጥቀም ኣይግብኹ። እንተኾኑ

ብተሓት ተረሲቶት ክሰብ ሰላተ ምኡከበ ምህርቲ ክጸጉ ይርእዩ። ምስ ተፈርሃ ዝጸጉ እውን ኣለዉ። እዚ ድማ ነቲ ኣብ ዕዲን ዝቐርብ ኣሕምልትን ፍረታትን ይብክልን ንጥፃፍ ሰቡ ኣብ ሓደጋ የጽድቑ። ብፍላይ ኣብዚ እዋን ኣብ ዕዲጋታት ዝቐርብ ዘሎ ገለ ፍርያት ኮመደራ ብመድሃኒታት ጸረ-ባልዕ ብምብክሉ፡ ሰቡታታት ክፈጥር ጸሓኩ ኣሉ። ምንጪ ፍርያት ናይዚ ኮመደራ ካብ ዘገ ፓሻብርካ ብፍላይ ድማ ኣብ ክብሊ ናብ ባርካ ዝፈሪ ኮመደራ ምዃኑ ይፍለጥ። ሚኒስትሪ ሕርሻ፡ ገጸህ ኮመደራ ናብ ዕዲን ክቐርብ ዘድሊ ማዕዳን ኣሰተምህርን ክህበኳ እንተ ጸንኩ ገለ ዘይተለፍታውያን ተረሲቶት፡ እዚ ሕሽብ ብምባል ዝተቐበለ ኮመደራ ናብ ዕዲን ከም ዝቐርብ ዝፍለጥ እዩ።

ባልዓት ንምክልኻል ብዘይካ መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ካልኣ ዝኣብኡ ኣማራጺታት ምጥጻም ሚኒስትሪ ሕርሻ ክበረከስ ምጽንሑ ዝፍለጥ እዩ። እዚ ብወህድ ምስደራ ምክልኻል ባልዓት ዝፍለጥ ማለ እዩ። እዚ ማለ ኣብ ምቅጻር ባልዓት፡ ልዑል እጃም ከም ዘለዎ ድማ ተረጋገዱ ኣሉ። እዚ ማለ መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ብዘወሓደ መጠን ንክገጥቀም ዝከግዝ ኮይኑ፡ ዝተፈለሉ ኣገባብ ምክልኻል ባልዓት ዝጥቀም እዩ። ካብዞም ማለታት ገለ ንምጥቃሕ መዕዘቢ ባልዓትን ሕምታትን ዝኾኑ ኣተክልቲ ካብ ክብሊ ሕርሻ ምጽራይ ንሕርሻዊ ባልዓት ዘጥፍኡ ካልኣት ዓይነት ሓሸኡ ምትኣትታው ሓሸኡ ዝኣተበ መብራህንን ዝተኣዘሉ ማይን ምድላው ወዘተ፡ ክጸጥሱ ንክእሉ። ብዘወሃኹ ምቅይዳር ዘፈኩ፡ ምድኃዕን ምክላኩሰን ምዝውጋር ዝኣመሰሉ ኣለዉ።

ኣብ ክብሊ ናብ ባርካ ኣብ ምፍራይ ኮመደራ ዝጥብኡ ተረሲቶት ብተሓት ካብዚ ማለታትዚ ከም ዝጥቀሙ ዝፍልጥዩ፡ ዘይግበኡ ኣጠቓቕማ መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ንተረሲቶትን ስራሕተኛታቶምን ግዳይ ከቢድ ጥፃዊ ሳቢናት ከም ዝጠርም ክበክጉ ይግብኹ። መድሃኒት ጸረ-ባልዕ መርኪ ከም ምዃኑ መጠኑ ብጥንቃቄ ከዘውጥርምን ክንሕዝምን ይጥቁ።

ዝተቐበለ ኮመደራ ናብ ዕዲን መታን ከይቀርቡ ሚ/ሕርሻ ምስ ዝምልከቶም ኣሕት ብምትሕግጋዝ ኣድላዩ ቁጽጽር ይከበር ኣሉ። ልዕሊ ኽሉ ግና ተረሲቶት፡ ነቲ ብጥኣሊታት ሚ/ሕርሻ ንኣጠቓቕማ መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ዝውጥብ ሓቢራታ ብምክትታል ዘይተቐበለ ኮመደራ ናብ ዕዲን ክቐርቡ ብተለፍን፡ ክሰርሑ ይጥቁ። እንተኾኑ፡ ዝተቐበለ ኮመደራ ከይተረጎደ ብዘሉ ክኣልፍ ሰለዝክእል፡ ህዘበ ከምዚ ዓይነት ተርጓዮ ምስ ዝህዞ፡ ዝምልከቶም ኣሕት መምእቲ ክሕብር ይጥቁ። ብዘወሃኹ ብመድሃኒት ዝተቐበለ ፍርያት ኮመደራ ብደጋዊ ምሽታት ወይውን ነቲ ኮመደራ ኣብ ክልተ ብምምቃል ምብክሉ ዝዮዳ ክፍለጥ ሰለዝክእል ዝኾነ ተጠቓሚ ተጠንቲቲ ክገበኡ ኣለዎ።

ሚ/ሕርሻ

20 መጋቢት 2020

ኣገደሰቲ ቴሌፎኖን

ሆሽታል ሓላብት

18 54 00

ሆሽታል ኦሮታ

20 19 17

ፖለስ ኤርትራ

12 77 99

ኮፖሬሽን ኤስቲሪክ

ሲቲ

12 22 22

ፋርማሽያ ቁ. 1

127565

መጥፋእቲ ሓዊ

202099

ማሕበር ቀይሕ መሳቀል

154633

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ኣስፍሃ ተክለማርያም

ቁ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም

ምሉእ-ብርሃን ሃብተገብርኤል

ኤርምያስ ገብረልዑል

ሺሃብ ኣርኣያ

ተስፋኣለም ዮማነ

ቁ.ስ 201820 (2214)

ፋክስ. 127749 - ቁ.ሳ.ጳ. 247

ለይ-ኣውት

ሳምራዊት መለስ

ትንሱእ ፍስሃዮ

ሰማያዊት ሓይለኣብ

ቤተልሂም ታደሰ

ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቁ.ስ. 200454-07121322

ምልክታ

ቁ.ስ. 125013 - ቁ.ሳ.ጳ. 1284

ሎማ መደብ ERI-TV

ሰዓት

መደብ

09:00	ሄሎ ቁጽቡ	
09:35	ዶክመንታሪ	
10:15	ሙድሪማ	
11:00	ዘተ ስፕርት	ቅጥታ
11:45	ፓሃሪማ	
12:30	ዘና ትግርኛ	
12:55	ሕርሻን ሃብቲ ባሕርን	
13:30	ዘና ግሪብ	
13:45	መደብ ሽምር	
14:30	መደብ ናትራን	
16:30	ተኸታታሊት ፊልም ንምት	
17:50	ሳይዳ	
18:40	ሙድሪማ	
19:00	ዳረት ቃና	
20:00	ዘና ትግራይ	
20:15	ሄሪር	
21:00	ዘና ትግርኛ	
21:25	ፍሉይ መደብ	
22:00	ዘና ግሪብ	
22:10	ሙድሪማ	
22:30	ዘና እምላክ	

ሰንበት

ሰዓት

መደብ

09:00	ፊደሪ	
09:35	ዶክመንታሪ	
10:15	ፓሃሪማ	
11:00	ማእሪ	
13:00	ዶክተራት ኣብ ሰትድዮ ቅጥታ	
14:00	ጥዕይካ	
16:30	ፍረ ጸሐፊ	
16:50	ተኸታታሊት ፊልም እንዳ ዝም	
17:30	ተኸታታሊት ፊልም ማጠላ	
17:55	ዶክመንታሪ	
18:30	መደብ ህርማት	
20:00	ዘና ትግራይ	
20:15	ተኸታታሊት ፊልም ቲራብ ብሰግራ	
21:00	ዘና ትግርኛ	
21:25	ኣቕል ትንታኑ ዘና	
22:00	ዘና ግሪብ	
22:10	ሙድሪማ	
22:30	ዘና እምላክ	

ሰኑይ

ሰዓት

መደብ

12:00	ዶክመንታሪ	
12:30	ዘና ትግርኛ	
12:50	ጠል ጥበብ	
13:30	ዘና ግሪብ	
13:45	ሄሎ ደባዊ	
15:30	Sport Highlights	
17:00	ዘና ትግርኛ	
17:20	ሙድሪማ	
17:30	ዘና ግሪብ	
17:45	ደረት ቃና	
18:45	ልዝበ መጽሐፍት	
19:20	ኤፍ	
20:00	ዘና ትግራይ	
20:10	ጨረ-ጥፃ	
21:00	ዘና ትግርኛ	
21:25	መደብ ስፕርት	
22:00	ዘና ግሪብ	
22:10	ሙድሪማ	
22:30	ዘና እምላክ	

ሕርሻር መግቢያ

ብምትሕብባር ሚኒስትሪ ሕርሻ ገዳሎ ዓምዲ

አብ. ዓምዲ ንገህልዎኩም ሕቶ ወይ ርእይቶ
ቁ.ሳ.ፖ 1048 - ቁ.ስ 182225/ 07182662

ፊልማዊት መዓሻ

አተኩሮ

ክንክን ክዙን እኽሊ ካብ ዕሰን ሓሸራን

ባልዓት-ገብጦሉ፡ካብዓምዲ-ህይወታውያን ክኸብ ብዓይኒ ክርእዩ ዘይክሉ ታህሳሲን ወይ ጀርም ክኸት ይኽእሉ፡፡ ኣብ ገዙፍኩ እኣል፡ ገዙፊላዊ ባልዓት ይምጠን ጉድኣት የወርዱ፡፡ እንተኾነ እዞም ብተኣት ዓይነት ባልዓት፡ ኣብ ሰላሳ ዓመታት ምድባት ሪፈሪ ክገርጽዎም ንኽኣል ኢና፡ ንኣብዎም ድማ ሰላሳ ሓሸራ ኣናጽ ይበላሉ፡፡ ገላሚ እምህር፡ ኣብ ሰላሳ ሓሸራን ኢና ከተከር፡ ዝ. ሓሸራ ብዘኖ ድማ ኣብ ሃሪዊ ላሪ-ቶሪ ባህና ብዘኖልን እንሰላሳ መጽሓፍ ክኣል ክገብን ስሑዮላ. ገዙን መጽሓፍ ዓንዳይ ሰመረ እዩ፡፡

1. ሰላሳ (Fungi)

ሰላሳ፡ ተኽሊ-መሃል ህይወታዊ ኩዳራ ብዘወሰነበ ገራሳይ ዘርኡ ድማ ብኣንቲ ባህና ይኸመ ይኣል፡፡ ሓንቲ ባህና ዘርኡ ሰላሳ (spore) ኣብ ገዙፍኩ እኽሊ ወይ ዝኸለ ብዮላ. ምስ እትዓልቡ ብጽሓብ ሓመድ፡ ሓሸራታትን ቀሪምን ከመኡ'ውን ልዑል ሪህዲ ምስ እትርከብ ምስቲል ሰላሳ ይጀምር፡፡ በዚ ምክንያት ድማ ኣብ ገዙፍኩ እኽሊ ብዘተፈላለዩ መገድታት ጉድኣት የወርዱ፡፡

ገላ ካብ ጉድኣታት ሰላሳ

- ናይ ምስቲል ዓቕሚ ዘርኡ የጉድኡ ካብ ዘርኡ ናብታ እትዓቢ ብዮላ ስዮም ይመሓለፍ፡፡ ስዮም ዘርኡ ወላድ ተሃሊሉ ድማ ይጸዋብ፡፡
- ገላ ዓይነታት ሰላሳ ብዘርዳዎ መርዋንቲዮም፡ ሰላሳ ዘዮም እኽሊ፡ መርዚ ስለ ዘሉዎ ንመገቢ ወዲ ሰላሳ እንሰላሳ ምስ እንጥቀሙ ናይ ስዮምን ሞትን ሳብን ከጋጥም ይኽእል፡፡
- መኣዘን መቐረትን እኽሊ የጉድኡ፡፡
- ከም ካልኣዊ ሳብን ድማ ንኽልኣት ታህሳሲን ሰላሳ ምርከብ ይኸውን፡፡ ከም ሳብኡ ድማ ባክተርን ካልኣት ታህሳሲንን እኽሊ ሰላሳ ከመዓሪዎም ይኽእሉ፡፡

ኣገባብ ምክልኻል ሰላሳ ኣብ መኻከል

- ሀ. ምንቃጽ ገዙፍኩ እኽሊ
ሰላሳ ብዘርዳኡ ውሑድ መጠን ሰላሳን ሪህዲን ምስ ዝርከብ ዘርኡ ከብቱል ይጀምር፡፡ ሰላሳ እኽሊ ብዘበኣ ምንቃጽ ይኸመጠሉ መኻከሊ ድማ ሪህዲ ከም ዘይብሉ ብዘኣል ምርጋጽ የድሊ፡፡
- ለ ብሰላሳ ገዙፍኩ እኽሊ፡ ብግይ ተጽብኦ ንመገቢ ሰላሳ እንሰላሳ ምንቃጽ ካብ መርዋንቲ ይገለጽ፡፡ ኣብቲ ሓርኡ እኽሊ፡፡
- ሐ ዝዘርኡ እንጥቀሙ እኽሊ ግና ክኾ 50 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ዝበድሕ

መጽሓፍ ዓንዳይ ሰመረ

ወዑይ ማይ ገርኦ ምስቲል ከምኡ'ውን ንዞል ሞያ ተወኪቡ ጸረ-ባልዓት ብምጽገን ዝዘርኡ ክትጥቀሙ ትኽእሉ፡፡

2. ሓሸራታት (ብሳኽ)

ብዘተከሩ ምክንያታት፡ ገዙፍኩ እኣል፡ ሓሸራ ንክብሩሉም ምክንያት እዩ፡፡ እኽሊ መጠን፡ ኣየርን ማይን ስለ ዝርከብ፡ ምክንያ ናይ ምርከብ ባህና ይወርድሉም፡፡ ሰላሳ ድማ ገላ ክፍል ዓሊታት ሓሸራ ብተደጋጋሚ ኣብ ገዙፍኩ እኽሊ ይራብሉ፡፡

እዮም ቀንዲ ክልተ ዓሊታት ባልዓት ናይ ገዙፍኩ እኽሊ፡ ክዮን ግዘዮን እዮም፡፡ ብኣራጃ ድማ ኣብ ገዙፍኩ እኽሊ ዝርከቡ ባልዓት፡ ኣብ ስርዓት ኣመጋገብም ምርከብ ብምዃር፡ ኣብ ሰላሳ ምድባት ክገለጹሉም ንኽኣል ኢና፡፡

ቀዳማይ ምድባቱ ክዮን ዓሊታት ግዘዮን

እዞም ዝተጠቐሱ ዓይነታት ሓሸራ ነቲ ተራር ሽፋን ዘርኡ እኽሊ ክሰቡ ይኽእሉ፡፡ ገላ ካብኣቶም ኣብ ወሽጢ ዘርኡ ናይቲ ዘርኡ እንቋቋሖ ይጸፍዮም ኣብ ወሽጡ ክዮሉም ምሰላ ይጀምሩ፡፡

ካልኣይ ምድባቱ ሓሸራታት ሽፋን ዘርኡ ክሰቡዎ ዘይክሉ ኩዳራም በዩም ቀዳማት ባልዓት ዝተሰበረ እኽሊ ጉድኣት የወርዱ፡፡

ሳልዳይ ምድባቱ ኣብ ገዙፍኩን ሓርቂ ገዙፍኩን በዩም ቀዳማይን ካልኣይን ዝተሰበረ እኽሊ የጥቅሙ፡፡

ኣብ ካልኣይን ሳልዳይን ዝተመደቡ ባልዓት ምክልኻል እንጥቀሙ እኽሊ ወይ ሞሪታት፡ ገዙን ሰር ክህልዎ የብሉ፡፡

ማላታት ምክልኻል ሓሸራን ሰላሳ

ማላታት ምክልኻል ሓሸራን ሰላሳ ካብ ምዘርኡ እዩ ይጀምር፡፡ እዚ ማላት ዝመጽእ ወቅቲ ዝኸለ እኽሊ ይኸን ካልእ ወጽኢት ሕርሻ ካብ ምዘርኡ ክኾ ምክኩ ዘሎ ማላ እዩ፡፡ ሓረሪታይ ኣብ ክፍሊ ወቅቲ ማላ ዕድት ህይወት ብዮላ ሞንቋቋታትን ናይ ምክልኻል ማላታትን ክወሰድ ይገብዮ፡፡

- ገላ ካብ ማላታት ምክልኻል
- ብዘላ ወይ ብሰላ ዘይተሰኸደ ዘርኡ ምንቃጽ
- ኣብ ማላ ቀውዲ ኣብ እዮም ምዃር
- ብፍላይ ዝዘርኡ ዝኸውን እኽሊ ከምቲ መድኃኒት ገርኦ ምክከን
- ጽሬት መኻከሊ ምስቲል
- መኻከሊ ቅድሚ ምንቃጽ ብክኢ ገርኦ ምንቃጽ
- 12% መጠን ሰላ ዘሎ ዘርኡ ምክከን ወቅቲ፡፡

ማላታት ምክልኻል ኣብ መኻከል

1. ብዘይ ጸረ-ባልዓት (ብዘይተገደለ) ስሑዮላብዎዊ ቁጽጽር (ecological measure)
ድሕነትን ውሕነትን ናይ ገዙፍኩ እኽሊ ካብ ሓሸራታትን ሰላን ቀንዲ ይጽሓታት ኣብ ምስራራ መጠን መቐን፡ መጠን ሰላ እኽሊ፡ ትሕብዮ ጽዮይ ኣየር (ኦክሲጅን) ጽሬት መኻከል ይምርከብ፡፡ ሰላ ድማ እዞም ዝተጠቐሱ ኣብዘወርዱ (ስሑዮላብዎዊ) ይጽሓታት ብምቋጽር ኣብ መኻከል ባልዓት ክገለጹሉም ንኽኣል ኢና፡፡

ሀ. ምስራራ መጠን መቐን

ካብ 20 ዲግሪ ክኾ 40 ዲግሪ መጠን መቐን ንኣሸራታት ምክንያ ናይ ምፍሪይን ምህይን ክት እዩ፡፡ ሰላ ብዘተከሩ መጠን ኣብ ትሕቲ 20 ዲግሪ መጠን መቐን ዘሎ እኽሊ ምክከን፡፡

ለ ቁጽጽር መጠን-ሰላ

ቁጽጽር መጠን ሰላ እኽሊ፡ ሓዲ ኣገዳሲ ይጽሓብ ኣብ ምክከን እኽሊ እዩ፡፡ ሰላ ድማ ምርከብ ኣብ እንግዲል፡ እንቋቋሖ እንጥቀሙ ከምኡ'ውን እዮም ኣብ ትሕብዮ መጠን ሰላ ክትል ምዃር ኣገዳሲ እዩ፡፡ ዝበዘሉ ዓሊታት እኽሊ፡ ትሕቲ 12 ማላታዊት መጠን ሰላ ትሕብዮ ምስ ዝህልዎም ብኣሸራታትን ሰላን ክጥቀሱ ትሕት ተኽእሎ ኣለዎም፡፡

ሐ ምስራራ ጽዮይ ኣየር (ኦክሲጅን) ኣብ መኻከል

ጽዮይ ኣየር (ኦክሲጅን) ሓዲ ኣገዳሲ ባህና ናይ ህይወት እዩ፡፡ ሓዲ መኻከል ብኣሸራታትን ባልዓትን ምስ ዝልገፍ መጠን ካርቦንዳይኦክሳይድ (ካኢ) ብምብዛኑ መጠን ጽዮይ ኣየር (ኦክሲጅን) ብምጥቃል ግልዓት ክገለጹሉም ንኽኣል ኢና፡፡ እዚ ዝተጠቐሰ ኣገባብ ክትግዛር ከሉና፡ መኻከል ብዘበኣ ክህድ ኣብ ርሳሊ ድማ ባርዕ ንኺዳክቡ ክገብዮኦቶ ይገብዮ፡፡

2. ምምራጽ ቦታ

ምምራጽ ቦታ ንመኻከል እኽሊ ኣገደ ኣገደኡ ወጽኢታውን መርከብ ናይ ምክልኻል ባልዓ እዩ፡፡ መኻከል ካብቲ ክበኡ ብርኽ ዝበልን ዝገብን ባርዶዊ ሓዲን ሰላን ድማ ዘይተቐለበ ክኸውን ተመራጺ እዩ፡፡

- ካብ ናይ ግራት ባልዓት ናብ መኻከል ኣኣል ኣትዮም ክበልዎ ዝኽእሉ ዓሊታት ስለ ዘለው፡ ብዘተከሩ መጠን ንመኻከል እንጥቀሙ ቦታ ካብ ግራት ርክቆ ዝበ ክኸውን ይገብዮ፡፡
- መኻከል እኽሊ እንሰላታት ካብ ዝራብሉ ወይ ዝቐመጡ ክፍላ ይገብዮ፡፡ ምክንያቱ ገላ ባልዓት ካብቲ ናይ መጠን እንሰላ ናብ መኻከል ብምዃር ብሰላ ብጽሓብ ወቅቲ ክትወይ ይኽእሉ እዮም፡፡ ሰላ፡ መኻከል እንሰላታት ካብ ዝተሰቡን ዝራብሉን ቦታ ርክቆ ዝበል እንተኾነ ይምረጽ፡፡

3. ምምራጽ ዝኸለ እኽሊ ወይ ወጽኢት ሕርሻ

ዝኸለ እኽሊ ተመራጺ ዝኸውን ትሕብዮ መጠን ሰላ 12 ማላታዊት ምስ ዝኸውን ከምኡ ድማ ሰርዒት ሓርቂ ገርዶ ርክቆ ምስ ዘይከሉም እዩ፡፡ እዞም ዝተጠቐሱን ካልኣት ይጽሓታትን ኣብ ምክልኻል ባልዓን ሰላን ወሂ ተራ ኣለዎም፡፡

4. ጽሬት ምስቲል
ጽሬት መኻከል፡ መኻከልን ኣቐሑን

ኣብ ምክልኻል ባልዓት ኣገዳሲ ይጽሓብ እዩ፡፡ መኻከል ቅድሚ ምንቃጽ ብዘበኣ ክትሰብርን ክውህወልን ዝኸን ነቅቦ መገድቆ ከይከሉም ምርጋጽ፡ ኣብ መወጽታ ድማ ምንቃጽ (fumigate) ኣገዳሲ እዩ፡፡ መኻከል ናውቲ ከም ክኾ መኻከል ስቐታ፡ ፕላስቲክ ወቅቲ፡ ብዘተከሩ መጠን ዝመዝኑ ክኸን ኣለዎም፡፡

በይኑ ዝኣተወ ምርከብ ብኣንኣብ ምክከን ክውገድ ይገብዮ፡፡ ኣብ ክፍሊ ወቅቲ፡ ጽሬት መኻከል ክገብር ኣለዎ፡፡ ኣብ መኻከል “ቀዳማይ ዝኣተወ ቀዳማይ ይወጽእ” ዝበል መኻከል ኣብ ግዜ ክውህወል ይገብዮ፡፡

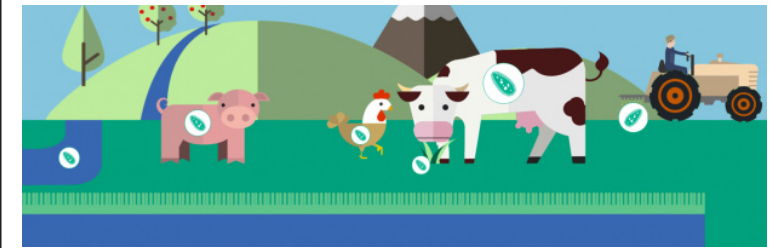
ኣብ ሳብቲ መኻከል ታትን ፋብሪካታትን ንዞል ሞያ ተወኪቡ ጸረ-ባልዓት ምንቃጽ ኣገዳሲ እዩ፡፡ ብኣንጽፋ ኣብ ንኣብቲ ሓረሪታት ብዘኣል ጸረ-ባልዓት ምንቃጽ ናይ ገዝዘን ሞትን ሰላ ስለ ዘሰብ ከምኡ'ውን ዝኸለ እኽሊ ምስ መጽሓፍ ስለ ዝኸን ጸረ-ባልዓት ዘይምንቃጽ ይምረጽ፡፡

መድሃኒት፡ ንኣታኽልቲ ኹን እንሰላታት ቀዳማይ ምርጫ ድዩ?

- ኣብ እንሰላታት፡ ብሰላ ጽሬት ሰብቲኡ መመገቢኣንን መድቀሰኣንን ዘይምስላው፡ ብተኣት ሞትዊ ጽዮን ክኸሰቲ ምርኣይ ልመድዮ፡ ብሰላ ድማ ሓረሪታት ንምፍጥስ ሞትዊ ኣብ ከቢድ ሃልኪን ክሰራን ይኣትወ፡፡ ሰላ፡ እንሰላታትን ኣብዘበኣን ብጽሬት ብምሓዝ ሞትዊ ካብ ብተኣት ስምምት ክትሰብል ትኽእል ኢኹ፡፡

- መድሃኒት ጸረ-ባክተርያ ኣብ ዘድልዩ እዮን ትጥቀም እንተኾነ፡ እዮም ባክተርያ ኣብ ሓርቂ እዮን ተጽዋርነት ብምጥራይ ንምፍጥስ ኣጽዮን ከም ዝኸን ትገብርም ምህወዛ ክኸር፡ ሰላ ምስ ሓኪም እንሰላ ከይተማኸርኩ መድሃኒት ጸረ-ባክተርያ ንጥራካ ካብ ምሓዝ ተቐጠብ፡፡

- ከም በጻል ስምም ንኣኣይ መሃል ጠለብጦ፡ ናርማይ ክኸቲ ዝኣመሰሉ

ስምምት እንሰላ፡ ብብረሪ ዝኸሰቲ ስለ ዝኸን፡ ብመድሃኒት ጸረ-ባክተርያ (ሰላ) ክፍውሱ ኣይከኣሉን እዮም፡፡ ሰላ፡ ብብረሪ ካብ ዝመጹ ስምምት ንምክልኻል እንሰላታት ኣብ እዮን ኣኽኑብ፡ ሓኪም እንሰላ ዘይኣዘ መድሃኒት ድማ ሪጸምካ እንሰላታት ኣይትጥቀሙ፡ ኣብ ኣትኩልቲውን እንተኾነ፡ ብተመሃላሊ ብረሪ ዝመዝኦም ስምምት ብዮላ ስለ ዘለው፡ ብዘመገብኦም መድሃኒት ጸረ-ባክተርያ ገርኦ ክትፍውዎም ኣይትፈትን፡ ቅድሚ ዝኸን ሰላ ምድባት ምስ ክኣል ሞት ብዮላ ተማኸር፡፡

- ወንቲ ሞት እውን ንኣኣይ እንሰላ ተሃሊሉ ብኣኪም እንሰላ ዝተኣዘ መድሃኒት ጸረ-ባክተርያ፡ ንኽልኣት እንሰላታት ክመቐርኩ ኣይገብዮ፡፡ ብመሃሪት ትጽዝበ ሓኪም እንሰላ መድሃኒት ብዘበኣ እንሰላታት ንጉቡ፡፡

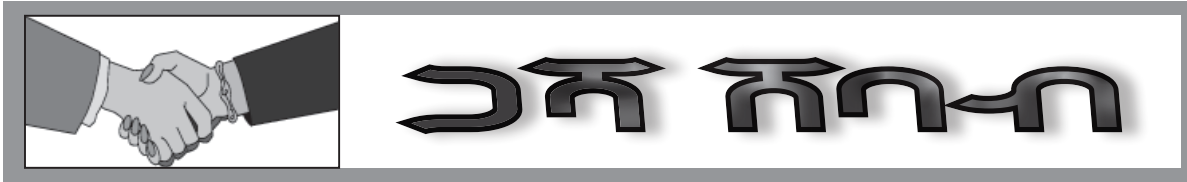
- ኣብ እንሰላታትን ኣትኩልቲን ብሰላ ምጥራይ ተጽዋርነት ብርክት ዝበሉ ጸረ-ባክተርያ መድሃኒታት ካብ ሞትዊ ወጽኦ ከይገብዮም፡ በዚ ድማ ኣብ ህይወት ወዲ ሰላ ኣትኩልቲ ሰላ ክሰራ ይኣብዝ ኣለ፡ ሰላ፡ በጻል ሞያ ሕርሻ ዘይኣዘ መድሃኒት ጸረ-ባክተርያ እንሰላታት ኣይትጥቀሙ ኣብ ዘራእቲን ኣትኩልቲን ድማ ኣይትገጽዉ፡፡

- ብፍላይ ኣብ ዘራእቲ ጸረ-ባክተርያ ናይ መወጽታ ኣማራ እምህር ቀንዲ ፍታሕ ከም ዘይኣት ብምገዛቡ ከሉም ሓረሪታት ጽሬት ግራቶም ብምስላው፡ ምቅደሮ ዘራእቲን ሞሪርን ብምጥቃም ኣብ ቃልሲ ኣንጻር ተጻወሮ ጸረ-ባክተርያ ተራኣም ከሰዙ ይገብዮ፡፡

ሃማ መተኪ

“እቲ ዓወት ብዝኸድናዮ ስለ ዝለመድናዮ መሰለኒ ...

- ተዓዋቲ ዙር ሩዋንዳ ናትናኤል ተስፋጽዮን

አመዝጊቤ፡ ቀጸለ ኣብ ወርሒ 10 ናይ 2018 ድማ ናብ ቻይና ገደሽ ነይረ። ኣብዚ ውድድር ድማ ዝሓሸ ውጽኢት አመዝጊቤ፡ እቲ ውድድር ኣዝዩ ሓያል እዩ ነይሩ። ብዙሓት ሓያላት ተቐዳዳሪዎቲ ዝተሳተፉ ናይ 2.1 ደረጃ ዝኾነ ውድድር'ዩ ነይሩ። ኣብዚ ድማ ዘተባበሰ ውጽኢት አመዝጊቤ፡ ዳይመሽን ዳታ ኮተፈርመኒ ኮላ ድማ ነብቲ ኣብ ቻይና ዘመዝገበክዎ ውጽኢት ምርኩሰ ዝገበሩ ኮይኑ ይሰመዓኒ። ኣብዚ ናይ ምስግጋር ኢጋጣሚ ዝሓገዘኒ ከም ብዓል ናትናኤል ብርሃኑ፡ አማኒኤል ገብረዝግሥብሄርን ካልኣትን ኣዝዩ እዩ ዘመሰግናም። ተወሳኺ ብ2019 ኣብ ዝተኻየደ ውድድር ቻምፒዮን ኤርትራ፡ ደድሕሪ ናትናኤል ብርሃኑ ብምእታው ናይ 2ይ ደረጃ ሓዘ ነይረ እዩ።

• ናብ ሃገራዊት ጋንታኽ መዓለ ኢኻ ተጸንቢርኻ

ካብ ቻይና ምስ ተመለስኩ፡ ኣብቲ ንመጀመሪ ኣብ ሃገርና ዝኸድኦ ዝኾነ ብዋንጫ አፍሪቃ ዝፍለጥ ጸወታ'ዩ ምስ ሃገራዊት ጋንታ ተጸንቢረ። ኣብ ሓንቲ ውድድር ናይቲ ኣህጉራዊ ውድድር ንኤርትራ ወኪለ ንመጀመርያ ጊዜ ተጸዊተ። ደድሕረዚ ድማ ናብ ካሚኒን ገደሽ፡ ኣብዚ ውድድር ጸቡቕ ዓወት ምስ አመዝገብኩ ድማ ኣብ ብዙሕ ውድድራት ዕድል ክወሃብ ጀመረ።

• ኣብ ሃገርና ኣዝዮም ብዙሓት ብቐዓት ዘለዎም ውልዶ ተቐዳዳሪዎቲ ጽባሕ ጽባሕ እዮም ዝቐልቀሉ፡ ምስ ሃገራዊት ጋንታ ምጽንግር ማለት እንታይ ማለት እዩ ክኮብ ክንደይ እዩኽ ቦዳሂ

ኣዝዩ እዩ ቦዳሂ፡ ናይ ብሓቂ ብርቱብ ውድድር'ዩ ዘሉ። ኣብ ሃገራዊት ጋንታ ክትምረጽ፡ ብቐዓት ሞራይ ዘይነሳ ዕድል'ውን ዝሓትት ኮይኑ ይሰመዓኒ። መጀመርያ ኣብ ሃገራዊት ጋንታ ምስ ተጸንቢርኩ ዝተሰማዓኒ ሓጎስ ሕጂ ክገልጸልካ የጸግመኒ። ቀዳማይ ሃገር ነቶም ብዙሕ ሃገር ዝወፈሩሉ ስድራይ፡ ካልኣይ ድማ ንዓይ ኣዝዩ ዘሓትሰ ዜና እዩ ነይሩ ኣብቲ ሰዓት እቲ።

• ብማሕበራዊ መራሽቢታት ክትገብርም ንዝቐነኻ ውድድራት ክከታተሉም ቀንዩ፡ ኣብ ዙር ጋራ ብጫ ማልዮ ምስ ተመንጠልካ ከመይ ተሰማረብኻ

ናይ ጋራን መወዳደሪ ቦታ ጎላጉል ዝዓበለሉ ነይሩ። እቲ ውድድር ድማ ብኣዝዩ ጸቢብ ፍልልይ ከም ዝውጽእ ኩላትና ንፈልጥ ነይርና።

ዝኾነ ሰብ ብዘባ ቅድድም ብሸግለታ አፍሪቃ ክዘረብ ኣፋ እንተ ከፊቲ ነብ መልሓሱ ቀዳማ እትወጽእ ቃል እንተሃልዮ “ኤርትራ” ትብል ሞራይ እያ ክትከውን እትኽእል። እዚ ድማ ብታሪኽ ነሳ ብዓወታት ዝድረኽ ክውንነታዊ ሓቂ እዩ። ነብ ምሓር ብዘሓ ዘለዎ ዓወታት ሃገራዊት ጋንታና ብዙሓት ካፍ ሃገራዊት ጋንታ ትጸወት ከም ዘለ እንተ ፈለጥና ዓወት ናታና ሞራይ ገደርና ክንወሰዶ ጀመርና ኣለና። ዓወት ለማድናዮ ሞራይ ዘይነሳ፡ ሃገራዊት ጋንታና እንተ ዘይተማረታ ‘እንታይ’ዩ እቲ ጸገም’ ክንብል እዩ ዝቀለና ዘሉ። ዝረ ብቐላል ዘይርከብ ጸጋ ወትሩ ጽባሕ ጽባሕ ከም እንተተማቐር ዝገብሩ ዘለዉ ድማ ከም ፈልፋሊ ማይ እናተተኻኸኡ ዝኾነዉ ዘለዉ ተጻውትታና እዮም። ክብርን መጎሰን ንዕኡምን ኣለይቶምን። ሉሚ ቅን ድማ ከም ኣካል ናይቲ ዘዩቃርጽ ዓወትና ኣብቶም ነብ ኣህጉርና ብዘለዕሉ ደረጃ ዝጽውዑ ዙሪት ክንጸባርቕ ዝቐደ ውልዶ ተቐዳዳማይ እዩ። ዘይጽፍ ዓወታት ኤርትራ ዝወለዶ ውልዶ ተቐዳዳማይ፡ ናትናኤል ተስፋጽዮን እዩ ዝበሃል። ኣብ ኣሰመራ ተወሊዱ ኣብ ኣሰመራ ዝገበዩ ገና ወዲ 20 ዓመት ዘሉ ውልዶ ተቐዳዳማይ፡ ንሉሚ እንበእር ምስ ናይ ቅድድም ብሸግለታ ድሕረ ባይትኡን ኣብዚ ቀረባ እዋን ዝተገናጸፎ ዓወትን ኣተኩርና ዕልል ክንገብረሉ ዓይምናዮ ኣለና ሰናይ ንብዩ።

• በል ክንጅምር፡ ምስ ናትናኤል ከተላልዮና።

ናትናኤል ተስፋጽዮን ይበሃል፡ ኣብ 23 ግንቦት 1999 ኣብ ገጃረት ዓቢ ተወለደ። ኣብኡ ድማ ዓብዩ።

• ንእሽተይ ከለኻ እንታይ ክትከውን ኢኻ ትብህግ ነይርኻ

እዋይ እዛ ሕቶኻ ክትብርትዕ፡ ሕጂ ክሕመካ ኣይደልን እዩ። ከም ኩሉ ቁልዓ ፓይሎት፡ ኢንጅነር፡ ዶክተር ገለ እዩ ክኸውን ዝደለ ነይረ። ሳይክል በዩን ልብና ክንሓሰሶ ኢልኮና ኢኻ።

• ኣብ ዝውትኹም ግና ኩሳዩ ፍቱው ዓይነት ስፖርት እዩ መሰለኒ።

እው፡ ኣዝዩ ፍቱው እዩ። ኣነውን ኩሳዩ ይጸወት'ዮ። ክኮብ ሕጂ ኣይገደፍክምን። ግና ብሸግለታ ሰዒራ። ሕጂ ሞያይ ኣብ ክንዲ ኩሳዩ እግራ ብሸግለታ ኮይና ኣላ።

• ብሸግለታ መዓለን ብሽመይን ኢኻ ጀመርኪዩ

ብሸግለታ ካብ ብንእሽተይ ከለኹ ይፈቱ ነይረ። ማዕረ ማዕረ ኩሳዩ ድማ ብሸግለታ ክዝውር ኣመና ይደሊ ነይረ። ሓደ ሩኒ እንብሎ ወዲ ዝውትና (ኣብቲ ሸቡ እዋን ኣብ እንዳ ሚኪኤል ጸጸራት እናኸደ ልምምድ ዮኪይድ ነይሩ።) ብዘባ እቲ ዝገብርም ዝኾሩ ልምምድ ብቐጸሊ ይነግረናን የሀንዋዩናን ነይሩ። ምስኡ እናኸድኩ ድማ ክርእ ጀመረ። እቲ ዓውዲ ድማ ደስ እናበለኒ ከይዱ። ሸቡ ነቦይ ብሸግለታ ግዝኣለይ ክብሎ ጀመረ። ኣብ መወዳእታ ድማ ሓንቲ ብዙሕ ዓቕሚ ዘይነበራ ብሸግለታ ዝከሉለይ። በዚ ድማ ናብዚ ሕጂ ሞያይ ኮይኑ ዘሉ ዓውዲ ተጸንቢረ።

• ብዘባ ስድራኽ ካብ ኣልዓልካ ኣብኡ ከለኹ ክካተትኩ ስድራኽ ከመይ ይድገፍኻ ነይርኻ

ካብ መጠን ንሓሳሊ እዮም ዝድግፉኒ። ከምዚ ናተይ ንኻልኣት ይፍጠረሉም። ባብ ብሸግለታ ጸቡቕ ገይሩ'ዩ ዝፈልጣ። በዚ ድማ ካብ ጎድነይ ተፈልዩ ኣይፈልጥን። ማግ'ውን ትድግፈኒ እዩ። ናይ ሃገር ወላዲት ኮይንዋ ወዳቕ ክመጽእ ከለኹ ይሰመዓ ነይሩ እምበር፡ ስድራይ ኩሉም ጸቡቕ ደገፍ እዮም ዝገብሩለይ።

• ኣብ ብሸግለታ ከም እተድምዕ ይርደእኩዶ ነይሩ፤ እዚኣ'ያ ተወህቦይ ትብልዶ ነይርኻ

እዋእ ፍጹም ይርደእኒ ኣይነበረን። ደሓር ምስ ዓበኹ፡ ልምምድ ምስ ጀመርኩ ግና ደሓን ክኸይድ ከም ዝኽእል ክርደእኒ ጀመሩ። ኣነ ከም ሰብ

ኣብ ብሸግለታ ዝደዳ ሓይሊ ዝህበካ ሃገር ጸዕሪ ምዃኑ'ዩ ዝእምን።

• ናይ መጀመርያ ዝገበርኪዎ ውድድር ከመይ ትዝክሩ

እታ ናይ መጀመርያ ዝተወዳደርኩላ ኢጋጣሚ፡ ኣብቲ ብዋንመተኤ እናተመወለ ብበዓል መዋእል መሃንሽን ካልኣትን እናተኣልዩ ዝኸደኦ ዝኾነ ናይ ማውንትዮን ውድድር ተሳቲፈ። ኣብታ ናይ መጀመርያ ዕለት ድማ መበል 6ይ ደረጃ ክሕዝ ክኣለ። እቲ ውድድር ንዓይ ብዙሕ ኣይሓይሰንን። ምኽንያቱ ብዙሕ ልምምድ ገይረ ስለ ዝኣተኽዎ።

• ድሕሪኡ ዝኾነ ጉዕዮኽኽ ከመይ ቀጸለ

ኣብዚ ልዓለ ዝመቐስኩልካ ውድድር ብዙሕ ግዜ ተወዳዲረ። ዘተባበሰ ዓወታት ድማ ረኺበ ነይረ። ድሕሪኡ ኣብ ቀዳማይ ዲሺዥን ናይ ማውንትዮን እትነጥፍ ዝኾነረት ጋንታ ዋርሳይ'ዩ ተጸንቢረ። ምስታ ኣብታ ጋንታ ዝጸነሓኒ ኣሰልጣኒ ኣኽሊሉ ሃይለ (ባሕሪ) ድማ ከይተፈላለና ነዊሕ ቀጸልና።

• ከመይ ማለትካ ኢኻ

ናብ 3ይ ዲሺዥን ናብ ዳኩርሶ ምስ ተሰጋገርኩ'ውን ምስ ዋርሳይ እትበሃል ጋንታ'ዩ ተጸንቢረ። ዝረ ጋንታ ድማ ኣኽሊሉ'ዩ ዘሰልጥና ነይሩ። ቀጸልና'ውን ብሓንጥብ ናብ 2ይ ዲሺዥን ሰጊርና። እንደገና ናብ ጋንታ ኤራተል (ቲል) ምስ ሰገርኩ'ውን ምስ ኣሰልጣኒ ኣኽሊሉ ክራኹብ ዕድል ረኺቤ። ብሓፈሻ ክኮብ ምስ ዳይመሽን ዳታ ዝፍርም ካብ ኣኽሊሉ ኣይተፈለኹን። በዚ ኢጋጣሚ ድማ ነቲ ኩሉ ኣብ ህይወተይ ዝገበረለይ ኣበርክቶ ከመሰግኖ እደለ።

• ካብ ሓደ ዲሺዥን ናብ ካልእ ዲሺዥን ክትሰግር ከለኻ ብምንታይ መዐቀኒ ኢኻ ትሰግር

ካብ ማውንትዮን ናብ 3ይ ዲሺዥን ክትሰግር ከለኻ ዓቕምኻ'ዩ ዝድርተዮ። ማለተይ ብሸግለታ ናይ ምዝእ ዓቕምኻ። ብሓቂ ከቢድ ወጽኢታት ክትገብር ኢኻ ትሕተት። ንኣብነት ኣነ ካብ ማውንትዮን ክሰግር ከለኹ ዋጋ 160 ሺሕ ብሸግለታ ክገዝእ ተገዲደ። ናብ ዳኩርሶ ምስ ሰገርካ ግና ካብ ሓደ ደረጃ ናብ ካልእ ደረጃ ክትሰግር ብቐዓትካ'ዩ ዝውሰነ።

• ናብ ቀዳማይ ዲሺዥን ምስ ሰገርካ ብፍሉይ ትዝክሩ ዓወታት እንተ'ለ

ምስ ጋንታና ቲል ኣብ ወርሒ ሓደ ናይ 2018 ናብ ሃገረ ኢንዱዮኻ'ዩ ገደሽ ነይረ። ድሓን ዝኾነ ውጽኢት'ውን

ውድድር ክንከውን ዝኸኣልና።

• ቀጸልኩም ናብ ዙር ሩዋንዳ ኢኹም ኣምራሕኩም። ከመይ ነይሩ ውድድርኪ ሓይሉ ደረጃኡ

ኣዝዩ ሓያል ውድድር ነይሩ። ደረጃኡ ማዕረ ዙር ጋራ ናይ 2.1 ደረጃ እዩ ነይርዎ። ዓቕብት ዝዓበለሉ ብምንገሩ ግና ብናተይ ኣረኣኢዮ ካብ ዙር ጋራ ዝሓየለ ኮይኑ ጸኒሐኒ።

• ኣብዚ ውድድር እንታይ ዓወታት ኢኻ አመዝጊብኩ ዝተሰማዓካ ስምዒትኩ

ኣብዚ ውድድር ሰለሰተ ናይ ክብሪ ማልያታት እዩ ረኺቤ። ብጫ፡ ጸዕዳ ማልያ ከምኡ'ውን ብሉጽ ኣፍሪቃዊ ንዝብላ ማልያታት ክዕወተለን ክኣለ። ተወሳኺ'ውን ሓንቲ ናይ መድረኽ ዓወት አመዝጊቤ። ዝተሰማዓኒ ሓጎስ ልዑል እዩ ነይሩ። ልዑሊ ኩሉ ንዝዘበ ኤርትራ፡ ኣብ ጋራን ርእዩ ዝሰኣና ብጫ ከምጽኣሉ ምኽኣለይ ብልዑል እዩ ተሓጉሰ።

• ተራ ኣብቲ ቦታ ዝተረኽቡ ደገፍትን ብማዕከፍት ዜና ዝከታተሉ ዝኾሩ ደገፍትን ከመይ ትገልጹ

ኣዝዩ ዘገርም እዩ ነይሩ። ፍሉይ ዝኾነ ደገፍ ኢና ረኺብና። ኩሉ ህዝቢ ዳርጋ ንገፍሲ ወከፍ ንዋፊታትና ብማሕበራዊ መራሽቢታት ይክታተሉ ነይሩ። ቁሩብ ቅር ዝበለካ ሃገር ግና ኣሉ። ብዙሓት ተዓዘብቲ እታ ናይ ሃገራዊት ጋንታ ደረጃ ክንዕቅባ ዘይምኽእልና ብዙሕ ተዛሪም። ካብ ዓወት ምብግ ክኸውን ይኽእል'ዩ። ግና ኣብ ብሸግለታ እትሰርዖ ቀዳምነት ኣሉ። ዝለዓለ ክብሪ ዝወሃባ ድማ እታ ብጫ እዩ። ዝረ ብጫ ክንዕቅባ ምኽእልና ድማ ክንድነኹ ይግበእና።

• ብፍሉይ ኣብ ዙር ጋራን እትዝክር ኢጋጣሚ

ዙር ጋራን ኣዝዩ ሓያል ውድድር እዩ። ብፍላይ ድማ ደረጃኡ ናብ 2.1 ምስ ደየበ። ንሓደ ዙር ሓያል ዝገብር ኣብቲ ውድድር ዝሳተፋ ጋንታትት እዩን። ኣብ ዙር ጋራን ድማ ብዙሓት ናይ ኮንቲነንታል ከምኡ'ውን ናይ ፕሮ ኮንቲነንታል ጋንታታት ይሳተፈኡ። በዚ ምኽንያት'ዩ ድማ ዝሓየለ ዝኸውን። እቲ ምድላዋትን ካልኣት ነጥቢታትን'ውን ኣብ ግምት ዝእትዉ ኮይኑ ይሰመዓኒ።

• ብፍሉይ ኣብ ዙር ጋራን እትዝክር ኢጋጣሚ

ኣብታ ናይ መድረኽ ዓወት ዘመዝገብኩላ ዕለት ማለት ኣብ 2ይ መድረኽ፡ ኩሉ ዝተዳለወ 7 ናይ ክብሪ ማልያታት ኣብ ዝገን ኤርትራውያን ተቐዳዳሪዎቲ ምዕራፋ ነታ ዕለት ብፍሉይ ይዝከራ። ኣካደድቲ ናይቲ ውድድርን ማዕከፍት ዜና ናይታ ሃገርን'ውን ኣብ ታሪኽ ናይቲ ውድድር ከምዚ ዓይነት ኢጋጣሚ ተራእዩ ከም ዘይፈልጥ ክገልጽ እየን ቀንዮን።

• ኣብዚ ውድድር እንታይ ዓወታት ኢኻ አመዝጊብኩ

ብጫ ናይ ክብሪ ማልያ ካብ ካልኣይ መድረኽ ክኮብ ናይ መወዳእታ ምሳይ ነይራ። ብተወሳኺ'ውን ኣብ ትሕቲ 23 ዓመት ንዝወሃብ ጸዕዳ ማልያ ኣነ እዩ ወሲደዩ። ከምዚ ቀዳሚ ዝገለጽኩልካ ሓንቲ ናይ መድረኽ ዓወት ድማ ከመዝግብ ክኣለ።

• ካብዚ ውድድር ዝተማሃርኩ ሃገር እንተ'ልዩ

ካብዚ ውድድር ብዙሕ እንድየ ተማሂረ፡ ብዓቢኡ ግና ፍቕሪን ስምረትን ናይ ጋንታ ማዕረ ክንደይ ኣገዳሲ ምዃኑ እዩ ተማሂረ ወጸኡ። ሳላ ዝተሳነናን ትጽዋዝ ኣሰልጣኒና ዘኸበርናን ኢና ካብቶም ተፈራሕቲ ጋንታትት ናይዚ

መርሃዊ ገብረሚካኤል
ሸሊ - ክብርም ጸጸ

ንኡስ ዞባ አፍዓቦት አብ ማሕበራዊ አገልግሎታት. . .

ንኡስ ዞባ አፍዓቦት፡ ሓገሪ ካብተን ኣብ ትሕቲ ምምሕዳር ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ዝመሓደራ ንኡሳን ዞባታት ኮይና፡ ብምብራቕ ምስ ንኡስ ዞባ ሸዕቤ ብምዕራብ ምስ ንኡስ ዞባ ሃበሮ፡ ብሰሜን ምስ ንኡስ ዞባ ቅሮራ፡ ብደቡብ ምስ ንኡሳን ዞባታት ገሊብን ሓመልማሎን፡ ከምኡ ድማ ብሰሜናዊ ምዕራብ ምስ ንኡስ ዞባ ናቕፋ ትዳውቡ፡ እታ ንኡስ ዞባ ኣብ 14 ምምሕዳር ክብቢታት ዝጥርጉፋ 52 ዓድታት ዝተቐፈት ኮይና፡ ብጠቐላ ኣሲታት 90 ሸሕ ነበርቲ ኣለዋ፡ ዝበዘሉ ካብ ነበርታ ኣብ ሕርሻን መጓሸን ዝተመርኮሰ መካብሮ ክመርሖ ከለዉ፡ እቶም ዝተረፉ ድማ መካብሮ ህይወቶም ብገግድን ካልእ ንጥፈታትን ይመርሑ።

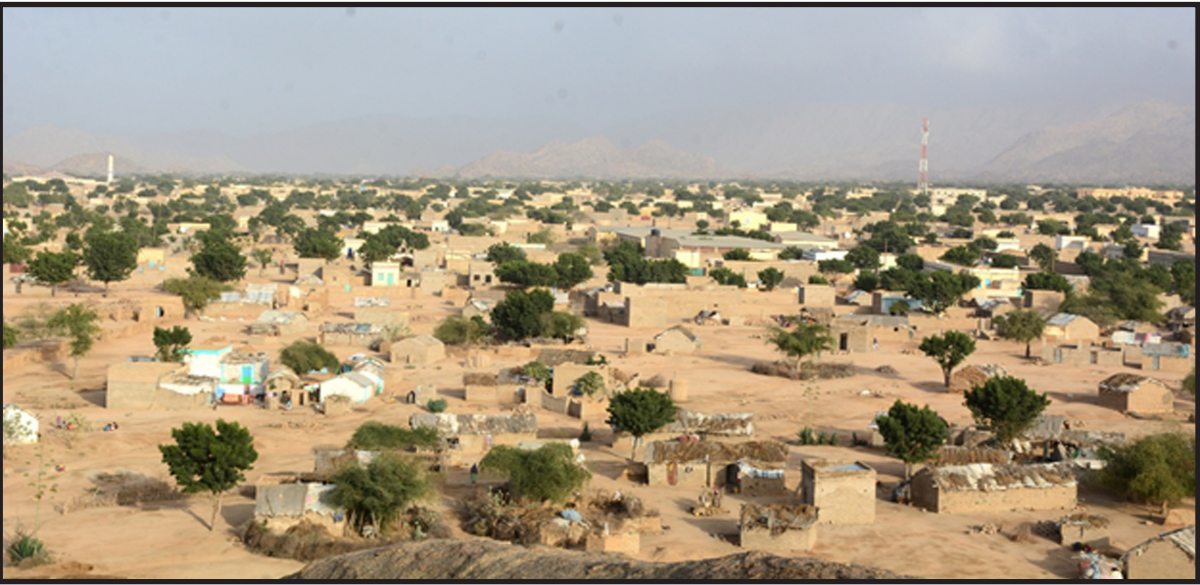
ትግረን ትግርኛን እተን ኣብቲ ንኡስ ዞባ ብጠቢሒ ዝበረሰ ቋንቋታት እየን፡ ክለማ ንኡስ ዞባ አፍዓቦት ወይኦደጋን ቆላን ብምዃን፡ ኣብ ርእሲ ክራማት ቆላን ከባን ዝረክብ ብምዃን፡ ዝበዘሉ ዓይነታት ዘራእቲ ክበቐሉም ዝኸኣል ምቹእ ቦታዮ፡ ኣብቲ ዝሰፈሐ ጎሳጉል ጋደም-ሓሊብን

ኣቶ ኣሕመድ መሓመድ ኑር

ጋደም-መጓሸን ብዘተፈላለዩ ዘራእቲ ዝለምዕ 6,512 ሄክታር ሰቡሕ መሬት ክህሉ እንኳ፡ ኣብቲ ከባዊ ክለማ ዘለዎ ክብቢታት ናፎን አፍዓቦትን ከኣ፡ እቲ ዝሕረስ ወይ ዝለምዕ መሬት 944 ሄክታር ይበጽሖ፡ ብኣፈጁ እዚ ንኡስ ዞባዚ ኣሲታት 8,500 ትርብዒት ከለሚተር ዝሸፍን ሰፍሓት መሬት ኣለዎ።

ምስ ዝበዘሐ ንኡሳን ዞባታት ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ከም እትዳውብ ዝብራ ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣ ዘለዎ ንኡስ ዞባ አፍዓቦት፡ ኣብ መዳይ ትሕተቅርጽን መሰረታዊ ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን ጽቡቕ ገሲጋሲ ተመዝግቦ እንተሓፋ ክምላእ ዘለዎ ሕጽረታት ግን ብዘሕ ከም ዘሉ ኣመሓዳሪ እቲ ንኡስ ዞባ - ኣቶ ኣሕመድ መሓመድ ኑር ረጀብ ይገልጻ። ኣብ መዳይ ትሕተቅርጽን መሰረታዊ ማሕበራዊ ህዝቢ ናይቲ ንኡስ ዞባ ዝተማለኣ ኣገልግሎት ንኸረክብ ተወዳቡ ቀጻሊ ዝኾነ ማእታዊ ንጥፈታት ከም ዘኮይድ፡ ሓደ ካብኡ ብከረምቲ ንዝተበላሸወ ጽርግያታት ብወራራዊ ማእታት ከም ዝጽግን ዝጠቐሰ ኣቶ ኣሕመድ መሓመድ ኑር ረሺደ፡ ኣብዚ እዋን መግባብሪ ነቲ ጽግማት ተረጺኡ ካብ መስሓሊት ክሳብ አፍዓቦት ዝኣቲ ናይ ሓመድ

ጽርግያ ኣብ ምድልዳል ብምሽጋሪታት ዝተደገፈ ዝገፍ ሓገዝ ይገብር ከም ዘሎ የረድእ። እቲ ሰራሕ ምስ ተዛዘመ፡ እቲ ዝጸንሐ ናይ መገ-ግዜ ጽግማት ክቃለል ልዑል ተሰፋ ከም ዘሎ ድማ ወሲኹ ይሕብር።

ኣብቲ ንኡስ ዞባ ሓገሪ ንህዝቢ ሰፍሖ ኣገልግሎት መገ-ግዜ ክትህብ ተባሂላ ብከብንዮ ሓራት ዝተመደቡት ኣውቶብስ ከም ዝበረሰ ዘመልከተ ኣቶ ኣሕመድ መሓመድ ኑር ረጀብ ቅድሚ ገለ እዋን ጠንቁ ብዘይተፈልጠ ምክንያት ስለ ዘቋርጸ፡ ህዝቢ ግዳይ ዘይሕጋዊ ታሪፍ ናይ ውልቂ ኣውቶብስታት ይኸውን ከም ዘሎ ይገልጻ። እዚ ጽግማት ንምፍታሕ ምስ ዝምልከቶ ኣካል ይዘራረቡሉ ከምዘለዉ ድማ ወሲኹ የረድእ። ነቲ ንኡስ ዞባ ሰንጠቄ ዝሓልፍ ዓቢ ጽርግያ ከረን - ናቕፋ ብምህላው፡ ህዝቢ ኣብቲ መስመር ተደራሲ ኣገልግሎት ክረክብ ዝፍትን እኳ እንተኾነ እቲ ዝረኽቦ ኣገልግሎታት ምስቲ ብዘሉ ዝመጣጠን ስለ ዘይነሳ ግና ኣዕጋቢዩ ኣልካ ክትሓረቡ ከም ዘጸግም ይሕብር። ኣብ መዳይ ኣገልግሎት ሰልኪ-ኣልቦ ቱለፎን እውን እንተኾነ ጽግማት ከም ዘሎዮ ኣቶ ኣሕመድ ዝጠቐሰ፡ ብመሰረት ዝሃዕ ሓበሬታ፡ ኣብ ክብቢታት ቃምጭዎ፡ ጋደም-ሓሊብ ከብኩብን ቀልሃመትን ሰልኪ-ኣልቦ ቱለፎን ብግብእ ስለ ዘይሰርሖ ህዝቢ ዕለታዊ ንጥፈታቲ ብግብእ ንኸደሰላሰል ሓደ ካብቲ ቀንዲ ማሕንቐታት ኮይኑዎ ኣሎ።

ብመሰረት ኣቶ ኣሕመድ መሓመድ ኑር ረጀብ ኣብቲ ንኡስ ዞባ ተሳትፎን ንቕሓትን ህዝቢ ኣብ

ጥዕናዊ መዳይ ንምብራኽ ቀጻሊ ጎሰንታትን ኣሰተምህርንዮ ዝቐደ፡ ኣብ አፍዓቦት ሓገሪ መወከሲት ሆሰቲታል፡ ኣብ ቃምጫዎ ሓገሪ ማእከል ጥዕና፡ ኣብ ጋደም፡ ሓሊብን ፈልኩትን ድማ ሓሓገሪ መደበራት ጥዕና ተሃጺን ንህዝቢ ግብእ ኣገልግሎት ይህገ ኣለዎ። ብቐጥታ ዝህባ ኣገልግሎት ንምምሕደሽን ንምሰፋሕን ድማ ቀጻሊ ጸርታት ኣብ ምክያድ ይርከቡ። ኣብ ቀጻሊ ግዜውን ኣብተን ተራራን ዘለዎ ዓድታት ናይቲ ንኡስ ዞባ ተወሰኽቲ መደበራት ጥዕና ናይ ምህጽ መደብ ኣሎ። ብኣፈሻ ግን ንኡስ ዞባ አፍዓቦት ኣብ ጥዕናዊ መዳይ ዝምሰገን ምዕባሊታት የመዝገብ ኣሎ። ሳላ ውሁድ ጸሐፊ ኣኣት መደበራት ጥዕና፡ ተሳትፎን ንቕሓትን ህዝቢ ኣብ ምክልኻል ተመሓላለፍቲ ሕማማትን ምክትታል ነፍሰ-ጸራት (ቅድምን ድሕርን ሕርስን) ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናበረኸ ይኸይድ ኣሎ።

ኣብ ንኡስ ዞባ አፍዓቦት ካብ ኩሉ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ርሒቐም ኣብ ዘይምቹእ ቦታታት ተበታቲኖም ዝኾሩ ዜጋታት ውሑዳት ኣይኩኑን። ዝተማልኦ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ክረኽቡ ኣብ ዝኸኣሉ ቦታታት ንክጥርጉፋ ድማ ምምሕዳር ናይቲ ንኡስ ዞባ ብዘሕ ጸርታት ክኮይድ ጸኒሖ። ንቕሓት ህዝቢ ኣብ ምዕባይ ከምቲ ዝድለ ክሰርሓሉ ስለ ዘይተኻእለ ግን እቲ ጸርታት ብዘሕ ፍረ ኣይሃበን። ሕጂውን ህዝቢ ተጠቃሚ ናይቲ ብመግባብ ዝዋደደሉ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንክኸውን ንቕሓቲ ከዕቢ ከም ዘለዎ ዘገኛኸር ኣቶ ኣሕመድ እቲ ዝተበታተና ዓድታት ናይ ምጥርናፍ መደብ ቡትን ቅድሚ ሕጂ ንክጥርጉፋ መደብ ተታሒዞሉን ዝበራ'ም ብሰንኪ ሓደ ሓደ ጽግማት ክሰልጠን ዘይክኣል

ክብቢታት ክጅምር ምዃኑ ሓበሩ። ነቲ መደብ ንምዕዋት ካብ ነዊሕ እዋን ኣትሒዞ እኹል መጽናዕቲ ክቐድ ከምዝጸንሐን ከሉም ኣኣት ምምሕዳራት ከኣ ብድሆታቲ ከበድ ክኸውን ከምዝኸኣል ተገዝቢዎ፡ ብኣጋኡ ምድላዋቶም ኣጻፊፎም ከምዘለዉ ድማ ወሲኹ ገለጹ።

ኣብ መዳይ ቀረብ ጽሬቲ ዝተሓለወ ዝሰተ ማይ ድማ መግባብቲ ኣብቲ ንኡስ ዞባ ኣጽልቦ ሂሱ ብዝዘርግሖ ሻምብቐታት ማይ፡ ህዝቢ ውሑሳንቲ ዝተረጋገጸ ጽሑይ ማይ ክሰቲ ብቼዑ ኣሎ። እዚ ማለት ግን፡ ከላን ምምሕዳራት ክብቢታት ኣገልግሎት ጽሑይ ዝሰተ ማይ ይረኽቦ ኣለዎ ማለት ኣይኩነን። ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣኡን ዝፈጠሮ ናይ ህዝብን ዘይምጥርናፍ፡ ቀረብ ጽሑይ ማይ ከይዋደደለን ዕንቅፋት ዝኹን ክብቢታት ኣለዎ። እንተኾነ፡ ገለ ምምሕዳራት እዚ ጽግማት ንምፍታሕ ተጠባብ ብምውሳድ ዓላታት ከዓቲን ኣገልግሎት ጽሑይ ማይ ክረኽቦ ክኣለን ኣለዎ። እተን ዝተረፉውን ጽሑይ ማይ ንክሰትዮ ኣብ መሰርሕ ይርከብ - ብመሰረት ኣቶ ኣሕመድ መሓመድ ኑር ረጀብ።

ተራ ኣብቲ ንኡስ ዞባ ዝርከብ ወሃብቲ ኣገልግሎት ንምዕባይ፡ ቀጻሊ ጎሰንታትን ዝወሃቡ፡ እተን ትሓት ኣብ ምድንፋዕ ትሓትማዊ ጸጋታት እቲ ንኡስ ዞባ ዘይነገቐ ኣበርክቶ ኣለወን። ኣብቲ ንኡስ ዞባ ዝተፈላለዩ ኣገልግሎታት ዝህገ ብጠቐላ ክብቢ 10 ኮማውያን ኣብደተ-ፍርዲ ዝርከቡን ልዕሊ 15 ጨናፍር ሚኒስትራታት ኣለዎ። ብተወሳኺ፡ ካብ ከላን ጨናፍር ሚኒስትራታት ንዝተዋጽኡ ሰራሕተኛታት ዝሓቁፍ ማሕበር ብምቕም፡ ንሰድራ ሰውኣትን

ጽግማትን ንምሕጋዝ መደብ ተታሒዞ ከም ዘሎ ኣቶ ኣሕመድ ይሕብር።

ኣብ ንኡስ ዞባ አፍዓቦት፡ ኣብ መዳይ ክንክን ኣደን ሸሸልን ሕርሰን ጥንሰን፡ ህጹጽ ሕክምናዊ ረድኡት ዝምሰገን ኣገልግሎታት'ዩ ዝወሃብ ዘሎ። ከምኡ'ውን ካልእ ኣድላዩ ዘበለ ሕክምናዊ ኣገልግሎታት ማለት፡ ላባራቶሪ ፋርማሲ፡ መደቀሲ ሕመማት፡ መመርመሪ ዓድኒን ሰሪጽ ራጃ፡ ወዘተ. ተዋዳዳ ኣሎ። ንሕመማት ናብተን ትሓት ጥዕና እናመላለሳ ስለዋ ኣገልግሎት መገ-ግዜ ዝህገ ክልተ ኣምቡላንሳት ድማ ኣብ ቃምጭዎን ኣፍዓቦትን ከም ዘለዎ፡ ሓላፊ ምምሕዳርን ፋይናንስን ጨንፈር ሚኒስትራ ጥዕና ናይቲ ንኡስ ዞባ - ኣቶ ኣልአሚን መሓመድ-ዓሊ ይሕብር። ብመሰረት ሓበሬታኡ፡ ኣብቲ ንኡስ ዞባ ምስ ምውሳኽ ቁጽሪ ሞያዊ ዓቕሚ ሰቡ ትሓት ጥዕና ንህዝቢ ዝተማልኦ ኣገልግሎት ኣብ ምሃብ በጺሖን ይርከቡ። ነቲ ብደረጃ ሃገር ዝወጽእ 'ወጊድ ስርዓተ ቀልቀል ኣብ ግዳም' ዝብል ኣዋጅ ንምዕዋት፡ እቲ ንኡስ ዞባ ቀጻሊ ጸርታት ኣብ ምክያድ ይርከቡ።

ከም ኣካል ናይቲ መጠን ሞት ኣደን ሸሸልን ብደረጃ ሃገር ናብ ዝተሓተ ደረጃኡ ንምውራድ ዝቐደ ዘሎ ቃልሲ ድማ፡ እቲ ንኡስ ዞባ ተጠባብታት ብምውሳድ ድርጅ ገለ ሰንምቲታት ንቕድሚት ከይዱ ኣሎ። ነፍሰ-ጸራት ብፍላይ ከኣ እተን ኣብ ርሒቕ ክብቢታት ናይቲ ንኡስ ዞባ ዝኮበራ፡ ናይ ሕርሲ ግዜኣን ካብ ክልተ ክሰብ ስለሰተ ሰሙን ክተርፈን ከሉ ኣብ ክብቢኣን ናብ ዝርከብ ትሓት ጥዕና (ቃምጭዎን ኣፍዓቦትን) ብምኻድ ነጻ ኣገልግሎት ሕክምና ክረኽቡሉ ዝኸኣል ዕድል ተፈጠሩላን ኣሎ። እዚ ማለት፡ እተን ነፍሰ-ጸራት ክሰብ ዕለተ-ሕርሰን ኣብተን ማእከላት ጥዕና ግብእ ክንክን ይረኽቦ ኣለዎ - ብመሰረት ኣቶ ኣልአሚን።

ኣብዚ መዳይ'ዚ ተራ ህዝቢ ኣገዳሲ ምዃኑ ዝጠቐሰ ኣቶ ኣልአሚን ሂሂ ሂሂቲ መግባብቲ ዝገብር ዘሎ ዝገፍ ወጻኢታት፡ ህዝቢውን ተጠባብታት ወሲዱ ካብ ነፍሰ-ወክፍ ዝሓሓመሹት ናቕፋ እናዋጽኦ ነተን ኣብቲ ክብቢ ተዋረረን ዘለዎ ኣምቡላንሳት ዝውፅል ሓገቶ ብምብርካት ተሳትፎኡ የፀዝዝ ከም ዘሎ ገለጹ። ኣብ መወዳጃታ ኣቶ ኣልአሚን፡ ህዝቢ ብሰንኪ ጉድለት ጽሬት ክሰዕስ ንዝኸኣሉ ሕማማት ንምቁጽጻር ብዕቲብ ክሰርሖ ድሕሪ ምዝክኻር፡ ሆሰቲታል ኣፍዓቦት መሰራሕቲ ክኮይድ ዝኸኣሉ ኩነት ክፍጠራ፡ ናይ ጥንኪ ደም ጽግማት ህጹጽ ፍታሕ ክፍደዩ፡ ኣብቲ ሆሰቲታል ዝተባለሸውት ፍራጅ ቀልጠፍ ጽግና ክግበረሉ፡ ናይ ራጃ ኣገልግሎት ትሓት ዘላ መሳርሒት'ውን ኣዚያ ዝኣረገት ብምዃና ካብ ኣብ ሰራሕ ኣብ ጽግና እተሕልፎ ግዜ ስለ ዝበዘሐ ዘሎ፡ ዝምልከቶ ኣካል ፍታሕ ክፍደዩ ተላብዩ።

ብዘይነዚ ዝኣረገ ክፍልታት ሆሰቲታል ኣፍዓቦት ቀልጠፍ ጽግና ክግበረሉምን ምስ ሰፍሓት ናይቲ ንኡስ ዞባን ብዘሒ ህዝቢን ዝመጣጠን ተወሰኽቲ ኣምቡላንሳት ክምደባን ተማሕጺን።

ፍኖት

ዓብደልቃድር አሕመድ

ናታን አምሰኛ ድሕሪታ ምስ ውሽጡ ብፅምቀት ዝተዋሃደ ዘሰተገተገላን ህሞት ኣብ ህይወቱ እወታዊ ለውጢታት እናኣማሰለ ክኸይድ እዩ ተራእዩ። እታ ንህይወቱ ዝጸደቀላ ኣጋጣሚ ከኣ ብጽሃዚ ዝሰብ ይገክራ - ናታን።

እቲ ወተሃደር፡ ግዳ ኣብ ውሽጢ ክፍሊ ናይቲ ቤት ማእሰርቲ እጳትዩ ማዕጸ ሸጊጡ ምስተመልሱ ሓንጥብ ደው ኣለ ነታ ሓዳስ ገዢ ቀው ኣለ ጠመትኩዎ። ብልቦይ፡ “እዛ ገዛ

እዚኣ እታ ኣብ ኣመሪካ ብጸለምቲ እትመሓደር እንኹ ዝእዩ” እናበልኩ ከኣ’የ ናብራ ማሕበሥ ዝጀመርኩዎ። ረቂቅ ዝተዓጸፍ ፍርናሽ ምስ ክኖን እሰር ተዋህዮ። ምስ ሰለሰት ኣፅዑኽተይ ብምዃን ናብቲ ኣብ ሻድሻይ ደርቢ ዝርከብ መሸሻጊ እሰራት ኣምራሕና። ኣገዩ ዘገርም ቦታ’ዩ። መሸሻጊ ሓዩላት ኣናብስ ክመሰል መናድቕን ሓጻውትን መሳተኻር እዩ።

ናብታ በዓልቲ ጸዕዳን ጸለምን ተለቪኻን ዝተዋደደትሉ ከርናዕ ጠመትኩ። እቲ ክፍሊ ኣፋ ከፊቱ ናብቶም መዓዶ ዘይበሉም ሸቓቓትን መኸወሊ ዘይበሉም ክፍልታት መሕጽብ ሰብቶን ከምኡ’ውን ካብ ባይታ ብዘሕ ዘይራኣቶቹ መደቀሲ ዓራውትን ዝተምት እዩ ዝመሰል። እዚኣቶምን ካልኣትን ቡድን ጠገን ደረኣዩ። ኣብ ውሽጢ እዛ ኮምፒዩተር ዝኣመሰሉ ሸላ (ኮምፒውተር) ከኣ 35 እሰራት ነበርና። ከሓትና ከኣ ጸለምቲ!!

ገለ እሰራት ተለቪኻን ደዘበኩ

ገለ ጠላዕ ይጻውቱ ገለ’ውን ብህድኣት ርግኡ ኣሉም ዝመደቡ ዘለዉ ይመሰሉ ነይርዎ። ንሕና እዞም ሓደሳቲ እሰራት ናብቲ ገፊሕ ክፍሊ ምስ ተጸንበርና ከኣ ከሓቶም ነገዝብዎ ጸወታ ይኹን ካልእ ኣቋራጸም ብፍሽኽታ ተቐብሎና። ብኡ ንብኡ ነፍብ ጸወታኦምን ምፅብ ተለቪኻናምን ተመልሲ። እቶም ተመደቦቲ እውን ከምኡ። ገለ ውሑዳት ግን ካብ ገጽ እቶም ሓደሳቲ እሰራት ገለ ሃገር ዘገቡ ክመሰሉ ቀው ኣሉም እዮም ዝተምቱኹ። ድሒረ ከምዘተራጸኹዎ እውን ሓደ እሰር ፈለማ ምስ ኣተዉ መን እንታይ ኣሉ። እንታይከ ገይሩ? ደሓር ምስ ቀዳ ነቲ እሰር ይግበርዎ።

ሓደ ካብቶም እሰራት ናብቲ ቀረብኻ እንድቅሰሉ ቦታ ኣርኣዮና። ሸዑ ኣነ ንዓራቲይ ከም ሻሙ ኣመዓራርዮ ኣዳለኹዎ። እንተ’ቲ ኣእምሮይ ግን ንዋላ ሓንቲ ሃገር ድለው ኣይነበረኹ። ንምንታይ እንተበልኩም - ዓሰርተኣልተ ዓመታት ንማእሰርቲ ምፍራድ ማለት። ኣገዩ ከበደን ርሒቕኻን እዩ። “ዚ ከሓ ዓመታት ክውደእ እምበርዶ ዓቕልን ትዕግስትን ክህልዉኒ እዩ? . . . ፍጹም! እዚ ዝኸኣል ሃገር ኣይነሃኹ” እናበልኩ ኣሰተማሰልኩ። ብዘሰተ ገፈጸምኩም ገበን ከኣ ንድሕሪት ምልሰ ኣለ ኣሰተገተኻኩ።

እዉ፡ ቅድሚ ሸሞንተ ኣዋርሕ ንኣደ ጸለም ብዋይት ቆለብ ምስ ቀተልኩም እዩ ተታሐዘ። ሸዑ ግን ን30 መዓልታት ጥራይ ክኣሰር እዩ ተበይነለይ። ድሕሪ ሓደ ወርሒ ከኣ ማእሰርቲይ ወዳኣ ወጸኡ። ኣብዚ ናይ ሕጂ ግን ንኣደ ጸዕዳ ኣብ ልዕሊ ህይወቱ ዋላ ሓንቲ ጉድኣት ከዩወረደኩ ንብረቲ ጥራይ ብምትኻፊይ፡ እህሽልኩም ናይ 12 ዓመት ማእሰርቲ ጽዒናምን።

ነታ ሸላይ ብኣዲንተይ ኮለለ ጠሚተይ። እቲ ፍጹም ባህ ዘዩብል ሕብሪ መንደቕ ድሮ ከጽልኢ ጀመረ። ነቶም ኣብቲ መንደቕ ዝተሰኹዎ ጸቡቡቲ መሳኹቲ’ውን ርእዮምን። ካብቲ ኮፍ ዝበልኩም ብድድ ኣለ ከኣ ክጽኑታ መስኮት ያኢ ብርሃን ሰማይ ክርእይ ብምባል ተመጣጠርኩ። ለካ ምሽት’ዩ ኮይኑ። ክጽኑቲ መስኮት ግን ካብቲ ኣሸሓት መብራህቲ ናይታ ከተማ ዝምንጩ ብርሃን ከንጸባርቕ እንከሎ ተራእየኒ። ካብ ፍሎረሰንት ፓሎታትን እናበላ ዝሕንጸፍ ዝበራ መካይንን ዝጸባርቕ ብርሃን ነታ ከተማ ኣድሚቕዋ ነበረ። “ኣርማይ! ሕጂ” ኣነ ዳግማይ ናብ ከተማ ዝኣከል ክምለስ እንተኾይኑ ን12 ዓመታት ኣብ ውሽጢ ቤት ማእሰርቲ ተዳጉ ክጸንሕ ኣለኒ ማለት’ዩ። . . . ቢቃ እቲ ዝኾነ ኮይኑ እዩ

- ሕጂ ግን ዝሰለጠኑ እዚኣ ደቂሳ ከሕልፋ። ጽባሕ ግሥ ምስ ተገላጽኦ እርሱ እኹውን እምበር . . . እዉ ክርሱ እዩ!!” እናበልኩ ነብሰይ ኣደዓጸኩ።

ኣብቲ ዝቐጸለ መዓልታት ሓደ ሃገር ክግንዘብ ክኣሉ። ንሱ ከኣ እዚ ዘለኹም ክፍሊ፡ ካብቶም ካልኣት ክፍልታት ፍሉይ ዝተበደሙ ሃገራት ከምዘለውዎ ኣሰተውዓልኩ። ኣብዚ ተኣሲረላ ዘለኹ ክፍሊ ዝተፈላለዩ ሰርዓትን ትጽቢትን ኣሉ። ሓደ ካብቶም ሓለፍቲ ናይቲ ቤት ማሕበሥ ከም ዝበለጸፈና እንተኾይኑ፡ ኣብዚ ክፍሊ’ዚ ከምቲ ኣብ ካልኣት ክፍልታት እንከለና እንገብር ዝበርና - ተግምቢኻ ወይ ደቂሳኻ ምውዓል የለን። ዝተፈላለዩ ንጥራታት ዝቐደሉ ሰራዕ ፕሮግራማት ኣሉ። ዚህ ናይ ንጥራታት ፕሮግራም ንምትግባር ከኣ ግዜ ጥራይ እዩ ዝኸፈለ። በዚ ኣገባብዚ እናተመራሕኻ እንተኾይኑ ኣብ መጽኢ ካብቲ ዝተበደልኻ ናይ ማእሰርቲ ዓመታት ከይተፈለጠኻ ክገድለልኻ ልዑል ተኸእሎ ኣሎ።

ሰለኹ ህይወትካ ዳግም ናይ ምእራምን ርሒቕ ኣብ ዘይነሃ ግዜ ብርሃን ናይ ምርኣይን ተሳፋ እውን ኣሎ ማለት’ዩ - እናበልኩ ንህይወቲይ ክጽኑ መስኮት ናይቲ ሸላ ክርእያ ተመኻኽ።

ይቕጽል

ሕላምዶ እላም!?”

“ሓንቲ ብዕድመ ዝደፍኣ ኣይ፡ ነቲ ካብ ድቃሱ ሃንደበት ብሰንባደ ተንሰኡ ዘቐባሕብሕ ዝበረ ወዲ ጓለን መንእሰይ።

“በስሙ ኣብ በል!” ድሕሪ ምባል፡ “ደሓን ዲኻ? ተጸሊኡካ ድዩ?” ዝብል ሕቶታት ኣሰዓለሉ።

- . . ደሓን’የ ግን . . ኡፍ! እንቃዓ ኣተንፈሱ ጠመተን።

- እዛ መስተዶ ኣይተብዘሕ ምባልናኻ ትጸልኣ ኮይንኹ።

- ናይ መስተዶ ትብልዮ . . እዚ ገለ ዓይነት ሕልሚ እዩ እናበለ - ነቲ ዝረኣዮ ሕልሚ እንተሰ ክፈትሓሉ እንተሰ ክትንትናሉ ከይተረደኣ ክግረን ጀመረ። ዓባይ ነቲ ነዊሕ ሕልሚ ሰሚዐን ኣብ መወዳእታ፡

“እዚ ወደይ እዚ ሕላም ዘይነሃ እላም”ዮ ሃተፍተፍ! ሕጂ በስሙ ኣብ ኣልካ ናብ ድቃሰኻ ተመለሰ” ኣለን ቀዲመናኦ ናብ ድቃሰን ተመልሱ።

ንምዃኑ ሕልሚ እንታይ እዩ? ትርጉምኻ ኣለዎዶ? ዝብል ሕቶታት ምስ ተቐላቐለ... ናብ ቤት ንባብ!

***

“ሕልሚ፡ ኣብ እዋን ድቃስ ኣብ ኣእምሮ ደቂሱብ ዝኸሰት ርጉጽ ወይ ከኣ ዘይወለንታዊ ሓሳብ እዩ” ብምባል እዮም እቶም

ነቲ ዓውዲ ዘጸንዑ ተመራመርቲ ኣብ ከርሲ’ቲ መጽሓፍ ክገልጽዎ ጸኒሖምና።

እቶም ተመራመርቲ ከም ዝብሉዎ፡ ኣብ ሓደ እዋን ሕልሚ እንትርፎ ውሽጢውያን ሰምዒታት ናይቲ ዝሓልም ሱቱ ንሕልሚ ዝድርጅ ግዳማውያን ረጃሒታት ከምዘደለዉ እዮም ዝገልጹ። ኣእምሮ ወዲሱብ ኣብ እዋን ድቃስ ምሉእ ብምሉእ ንጥፈታቱ ከም ዘደቋርጽ ድማ የብርሀ። ብዘይካ ኣብ እዋን ድቃስ ኣእምሮና ኣብ ዝተዛዘሉ ህሞት’ውን ንሓልም ኢና። ዚህ ስነ-ኣእምሮኣዊ ኩነት ዝገልጽ ተርእዮ ከኣ ምስጋል ወይ ሕልሚ ቀትሪ ኣልና ንሰምየ። እዚ ተርእዮ’ዚ ግን ካብ ዓይነታት ሕልሚ ሓደ እምበር ካልእ ዝወገዮ ትርጉም የብሉን።

ብመሰረት መግለጺ ናይቶም ተመራመርቲ፡ ሕልሚ፡ ምስ ምድቃስን ዘይምድቃስን ዘይነሃ ምስ መትናዊ ኣቃውማን ቀመማት ሰርዓተ-መትኢን እዩ ብቐጥታ ዝተኣሳሰር።

ኣብ ገለ እዋናት፡ ሕልሚ ኣገዩ ክውንነታውን ንገለ ካብ ህዋሳትና ብቐጥታ ዘሳትፍን ኮይኑ ዝኸሰተሉ እዋን ኣሎ። ኣብቲ ድራማዊ ሕልሚ፡ ዝበዘሕ እዋን እቲ መሪሕ ጠባይ ናይቲ

ሕልሚ፡ ባዕሉ እቲ ሓላሚ እዩ ቀንዲ ተዋሳኢ ዝኾነውን። እቲ ሱብ ከምዚ ዓይነት ሕልሚ ኣብ ዝሓልመሉ ግዜ፡ ብፍላይ እቲ ናይ ምስማዕን ምርኣይን ሰምዒታት ኣገዩ ንጡፍ ይኸውን ዝብል መሪዳኦታ ከኣ ሓደ ካብቲ እቶም ተመራመርቲ ዝበጽሕዎ ውጽኢት መጽናዕቲ እዩ።

ሓደ ሱብ እቲ ሓሊመዮ ዝበሎ ሃገር፡ እቲ ንግሆ ካብ ድቃሱ ምስ ተንሰኦ ብምልኣት ወይ ብኸፊል ዝበዘከር ሓሳብ ብምዃኑ፡ ሕልሚ ንምዃኑ ርጉጽ ወይ ጭብጥ ሕልሚ እዩ ክንብሎ ንክእል። በዚ ከኣ፡ ንሕልሚ ከም ኣእምሮና ዘሰላሰሎም ሓጸርቲ ድራማታት ገይርና ክንርደኦ ንክእል ኢና። ኣብ ከም’ዚ እዋን’ዚ፡ ንዝገጸ ርእሰና ምስቲ ኣብ ከባቢና ዘሎ ክወን ዓለም ብምዝማድ ምስ እንርእዩ፡ ዋላ ሓንቲ ርኽብ ከምዘይበሉ ክንግንዘቦ ከምዝግባእ እቶም ተመራመርቲ የመልክቱ። ዚህ ከም ቀንዲ ምክንያት ክጠቕሱ ከለዉ ከኣ፡ “ሰለምንታይ ከም እንሓልምን ሕልምታት ካብ ዕላማ ዝተገበሉ ምዃናምን ዘይምዃናምን ዘረጋግጽ ዝኾነ ብሲይንስ ዝተረጋገጸ ጭብጥ መልሲ ዛጊት ኣይተረኽበን።” ዝብል እዩ። መኣሰን ክንደይ ግዜን ንሓልም ንዝብል ሕቶታት

ግን ነቲ ሳይንሳዊ መጽናዕትታት ምርኩሳ ብምግባር ክግመት ከምዝከኣል እዮም ዝሕቡዩ። በዚ መሰረት ከኣ፡ ልዕሊ ዓሰርተ ዓመት ዝዕድመኦም ሰባት መብሕትኦም ኣብ ሓንቲ ለይቲ ካብ ኣርባዕተ ክሰብ ሸዱሸተ ግዜ ከም ዝሓልሙ የረድኡ።

ኣብ እዋን ሕልሚ ሓንገልና ንጡፍ ኣብ ዝኾነሉ ኩነተ-ኣእምሮ፡ እቲ ዝሓልም ዘሎ ሱብ ኣብ ኣዲንቲ ቅልጡፍ ምስልምላም ከምዝርእን፡ ገለ ካብ ክፋል ኣእምሮኡ ከምቲ ኣብ እዋን ንቐሓቲ እንከሎ ዘዘውትሮ ኣብ ንጡፍ መሰርሕ ከም ዝጽመድን የብርሀ። እቶም ትሕቲ ዓሰርተ ዓመት ዝዕድመኦም ቅልዑ ግን ኣብቲ ኣዲንቶም ቅልጡፍ ምስልምላም ዘንጸባርቑ ህሞት ጥራይ እዮም ዝሓልሙ።

ብሓፈሻኡ እንተተራእዩ ኣገዳስነት ሕልሚ ኣብ ህይወትን መካብሮን ደቂሱብ ብዘምልከት ክለዓል ዝክእል ሕቶ ክህሉ ባህርያዊ እዩ። ትርጉም ሕልሚ ግን ከምቲ ምስላ ሃገርና ዝጠቐሱ ነቲ “ሕልሚ ከም ሓላሚኡ” ዝብል ብሂል ዘራጉድ እዩ። እዚ ማለት፡ ትርጉም ሕልሚ ከም ኣረኣኢያ ሰባትን ባህታቶምን ዝተፈላለዩ እዩ። ስለዝኾነ ከኣ’ዩ ብዘሕ ግዜ ሰባት ንዝሓለምዎ

ሕልሚ ብዘተፈላለዩ ኣራዳድኣን መንገድን ከመራመሩሉን ከትንትኑዎን እንዕዘቡ። ዋላ እቶም ብሕልሚ ዝእምኑ ሰባት ንዝገጸ ርእሶም ንኣደ ሕልሚ ሓደን ጭብጥን መልሲ ክህቡሉ ኣይክእሉን እዮም።

ኣብ መወዳእታ ግን እቶም ዝበዘሙ ሓለምቲ ዝሰማምዑሉ ነዋቢ ኣሎ። ንሱ ከኣ፡ ሕልምታት፡ መብሕትኡ ግዜ ካብ’ቶም ኣቐዲሞም ኣብ ኣእምሮ ዝተቐርጹ ሃቕነታትን ኣብ ኣእምሮ ዓቢ ቦታ ካብ ዝሓዙ ሓሳባትን ዝቅል ወይ ዝጠገስ ኩነተ-ኣእምሮ ምዃኑ እዩ።

ሰባት፡ ካብ ዝሓልምዎ ሕልሚ፡ እቲ ካብ 95-99% ትሕዝቶኡ ዳርጋ ቀልጢደም ብኡ-ንብኡ ከም ዝርስዑ እዮም ኣብዚ ዓውድ’ዚ መጽናዕቲ ዘቐዱ ተመራመርቲ ዝገልጹ። እቶም ኣብ ሕልሚ ዝያዳ ዝግደሱ ሰባት ግን ዝሓሸ ናይ ምዝር ዓቕሚ ከምዘለዎም የረድኡ። በዚ ኮይኑ ቡቲ ሕልሚ ሓደ ካብቶም ንደቂ-ሱብ ጥራይ ዝተዓደለ ባህርያዊ ክሰትት እዩ ክበሃል ዘይክኣል ኣይነሃን።

ንምዃኑ እንስሓታትካ ይሓልሙዶ ይኾን? ገና ንሰነ-ፍልጠተኛታት ዝጸበ ወይ ኣብ መሰርሕ ምርምርም ዝርከብ ሕቶ ሕልሚ እዩ ምባል - እቲ ዝሓሸ መልሲ እዩ።

ልቢ-ወለድ

ጀሚ/ደጀን ተክለ

20 ክፋል

ቤት እንዳ አቶ መሐሪ ዝሰአንዎ ዘይብሉም ብሰንኪ ኣብ ማቲላላ ዘለዎም ዝተፈላለዩ ኣረኣኢያ፡ ኣብ መንጎ አቶ መሐሪን ወ/ሮ ርብቃን ዘይምርድዳእ ተፈጠሩ ነበረ። እቲ ኣብ ፋርጅሎ ተዳልዩ ዝኸበረ ፈሓምውን፡ ክፃርቐም ዝደለዩ ክመስል ዝጽሃጽ ኢሉ ተወዳኢ ክቐህም ጀሚሩ ነበረ።

አቶ መሐሪ ክምገቡሉ ዝጸንሐ መዓዲ ምስ ተላዕለ ኢዶም ተሓጺቦም ኮፍ ድሕሪ ምባል፡ “እዚ ቀልዓ ዝ ገዛ ቶላኢ ኢሉዎ’ዩ። ኣደ ኳንኪ ምቕባጽ ኣቢኻዮምበር፡ ቀልዓስ ቀርኒ ኣውጽኡ’ዩ” ብሉ ድምጻም ኣትርር ኣበሉም።

“እዚ ቀልዓ ነምዚ ትብልዎ ዘለኹም ዘይኩንና ክንብል ዘለና፡ ሓገዝና’ዩ ዝደሊ ዘሎ። ኣጃኻ ምባል ይደለ። ንውሉድና ንሕና ኣሕሊፍና እንተ ሂብና’ዩ ካልእ ሰብ ከመይ ገይሩ ጸግዒ ክኹኖ ትሓሰቡ ኣለኹም። እዚ ቀልዓ ኣብ ሰርሐ ዕዉት’ዩ። ሓዳር ከኣ ዕድል’ዩ ” ብላ ኣእዳወን እናወሳወሳ ኣብ ልዕሊ ማቲላላ ዘለዎም ኣረኣኢያ ጌጋ ምዃኑ ክሕብራ ዝደለዩ ክመስላ።

“ኣነ እዛ ምክኒት እዚኣ እንድየ ዝጸልእ ዘለኹ። ማቲላላ ሰፍ ዘይብል ሕመቕ’ዩ ዘለዎ። ካብ ዘረባ ወለድኻ ዘይምስማዕ ዝግቢ ሕመቕ ከኣ የለን። ትረግጹ ዘይትፈልጥ ኣይጉዮን’ዩ። እንህለ ኹኡ ከም ሸንቲ ገመል ንድሕሪት’ምበር፡ ንቐድሚት ክኸይድ ኣይረኣናየን። ንፋዕ ትብሉ ሰብኻ ንሓደ ገዳፋ ንሓደ ዘማልእ ኣይኩሃን። ኣነ ዝገርመኒ ዘሎኹ ኦፍይ ኢኹ ከም መንፍዓት ሓሲብኹዎ ዘለኹ፡ ክርደኣኒ ኣይክኣለን ዘሎ?” ብሉ ድምጻም ኣትርር ኣበሉም።

“ጉይታና እንተ ኣምጺኹም ኣይትምለሱን እንዲኹም፡ ሰቕ ምባል’ዩ ዝሓይሸምበር፡ መንፍዓት ወደይ’ሲ ዝጠፍኣኩም ኣይኩሃን። ይትረፍ ንሰኹም ኣስመራ በስመርኡ ይፈልጥ።” ብላ ኣፈን ጉምጽጽ ኣበለን።

“ኣየ ርብቃ!” ብምባል ኣዕሚቕም ኣሰተንፈሉ - ከቢድ ጸር ከም ዘራገፉ። “ማቲላላ ገዝብ ስለ ዝሓዘሰ ካን ምስ ንፋዓት ጸብጺብኹዎ። በሊ እቲ ዝጸብዩን ኣብ ህይወት ቀልጢፍካ ክትዕወተሉን ዘለካ ነገር ዝምድና’ዩ። ማቲላላ ኹኡ፡ ኣመዘኪኑ ስለ ዘይጉግዝ ኣብ ዝምድና ዘሮ’ዩ። ዘሮ ኹኡ ዘሮ’ዩ ዘምጽኦ ውጽኢት የብሉን። ስለዚ፡ ብዙሕ ዝተርፎ ነገር ኣለዎ። ገዝብ ንብረት’ምበር፡ ፍቕሪ ኣይዕድማን’ዩ። ኣረኣኢያኡ ክቐይር ኣለዎ። ግዜ ማዕበሉ’ዩ። ገዝብ ስለ ዝሓዝቦ ኩሉ ነገር ይሰልጠኩን ትክእሎን ማለት ኣይኩሃን። ምልኣት ህይወትካ ዝረጋገጽ፡ ኣብ

ኣካይዳኻን ዝምድናኻን’ዩ” ብሉ። ወ/ሮ ርብቃ እታ ‘ማቲላላ ዘሮ’ዩ’ ትብል ዘረባ በዓል ቡን ኣዘያ ስለ ዘሕመመተን ነታ ድሕሪ ምሳሕ ወትሩ ዘይትተርፍ መማጥቂት ሓዳሪን ገይረን ዝቐጽራኣ ቡን ክቐልዎ ባህ ኣይበለንን። ብኣንጻሩ፡ በዓል ቤተን ናብ ገለ ዘወር ክብሉ’ሞ፡ ንማቲላላ ጸዊዐን መንፍዓቱ ዘርእየሉ መንገዲ ኮጣጥሓ ብወሽጠን ሓለና። “ኣብ ዘይጠቅም ዘረባ ዕንክለል ካብ ምባል ምድቃስ ይሓይሹ” ኣለን ገዲፈንኦም ናብ መደቀሲ ክፍለን ኣምርሓ ነቲ ተዳልዩ ዝኸበረ ናውቲ ቡን ጥንጥን ኣበለን።

አቶ መሐሪ ዘራበኣም ልቢ በዓልቲ ቤቶም ከም ዝገድኦ ክሰሕቱ ኣይተጸገሙን። ምክንያቱ እታ ንልዕሊ ኣርብዓ ዓመታት ድሕሪ ምሳሕ ዝሰተዩዎ ቡን ሎሚ ንመጀመርታ እዋን ከተቋርጽ ስለ ዝተግዘበ። ንሶምውን ካብቲ ኮፍ ኢሉምም ዝኸበሩ ብድድ ኢሉም ካብ ቤቶም ወጹ። ፋዳሲ ምድሪ ናበይ ከም ዘብሉ ከይሓሰቡ ድማ፡ ኣኢጋሮም ኣሰጉሙ።

* * *

ክልቲም ፍቕራት ማዕሪጎም ኣብ ኣፍደገ ቤት ኣቶ ኣልኣዛር ማኪና ዓሽጎም፡ ከም ረጋቢት ኣፍ ንኣፍ ተወሃሂዎም ኣብ ዓሚቕ ህላል ጠሓሉ።

ማቲላላ፡ ኣፍቃሪቱ ከም ኣብ ድቕድቕ ጸላም ዝወጸት ወርሐ ኳዕ ኢላ ነበረት። ምስቲ ረቂቕ ክሳብ ስለፋ ዘርኢ ቀዳድ ዝኸበሮ ለቢሳቶ ዝኸበረት ሸፎን ተደሚሩ። ብዘይካ ተግዲድካ ጠዎታ ኣዲንትኻ ካብ ኣካላታ ፍለየን ዝብል ስምዒት ፈጸሙ ኣይወረርን። ኣጽብዕቲ ኣፍቃሪቱ ኣትሪሩ ብምሓዝ ንሓጉሱን ድምቀቱን ኣራጉዶ። “ህይወተይ ድምቀት ዝወሰኽኩኦ ንግስቲ ልቢይ ኢኹ። በዓልቲ ቤት ኣልኣዛር ዓርኪይ ከኡ ሰቕ ኢላ ኣይኩነትን ዓዲማትና ዘላ። ኣነ! ክንደዚ ካብ ቤቶም ዝጠፍኦ ኣይነበርኩን። ንዓኺ ምስ ረኽብኩ ግን እግሪ ኣሕጸረ። ፍቕሪ ብዘይካ ናብቲ ተፍቕሮ’ምበር፡ ናብቶም ትፈትዎም ኣበሉ ዝሰድድ ኣይኩሃን። ሕሹኽታ ፍቕሪ ኣብ ሰማይ ይሰማዕ” ድዮም ዝብሉ ፈላስፋታት።” ብላ ክምስ እናበለ ክሳብ ክንደይ ኣብ ጉድኑ ምህላዋ ንህይወቱ መቐረት ከም ዝወሰኽትላ ከበርህ ዝደለዩ ክመስል።

ሳሮን ድሙቕ ክምስታ ፈንያ፡ “ፍቕሪይ ዓለመይ ኢኹ። ህይወት ኣብ ናይ መወዳእታ ካልኣት ንዓኻ ስለ ዝኹሓሰትኒ ንዝሓለፈኝን ዝኸሰርክዎን ግዜ ፈጸመ ዝጠዓለሉ ኣይኩነኹን። እቲ ምንታይ እዚ ኹሉ ከርተት ዝበልክዎ ምሳኻ ከራኽብኒ መደብ ስለ ዝኸበሮ’ዩ ፈጣሪ” ብምባል ከም ግብረ መልሲ ኣጽብዑ ዳህሰሰት

ሓገላ ንምግላጽ። “ምስ ኣልኣዛር ኣዚኹም ከም ትፋተዉ ኣብታ ምሽት ቁብ ኩበል ኣይተጸገምኩን” ወሰኸት።

“ባህጊ ልቢይ፡ ኣልኣዛር ኩሉ ነገር’ዩ ንዓይ። በዓልቱ ቤቱ ከኣ’ሞ እዛ ኢዳ ቀሪጽ’ያ ትህቡዩ” ብላ ሓልዮት ሚልካ ንምግላጽ።

“ፍቕሪይ፡ ከም ባህግኻን ዊንታኻን ክኹነልካ’ዩ እመካ። ጸግዒ ዘይብለይ ኢለ ዝገባዕክዎ እዋን ብኣኻ ዕጽፊ ናይ ዕጽፍታት ገይሩ ፈጣሪ ደበሰ እየብ ስለ ዝደበሰኒ ኣመሰገኒ ኣይጸግብን’ዩ” ብለት ከም ጸባ ጸዕዳን ሰሩዕን ኣሰናና ጋለሃ።

ክምስ ድሕሪ ምባል፡ “እዚ ምቁር ህላልክን ክምስታኽን ዝ ልቢይ ጠልጠል’ዩ ዘብላ ካቢይ ርሕቕ ምስ በልኪ። ስለዚ፡ ካብ ሎሚ ንጀው ካብ ጉድኑይ ኣይፈልዮኽን’ዩ። ምንባርኪ ምስ ምንባሪይ’ዩ። ካብ ቤተይ ኣይክትወጽን ኢኹ። ሓገሳብን ንሓዋሩን ካብዘ ደቐቕ እዚኣ ኣቲኹ ኢኹ። ድሕሪ ቍሩብ መዓልታት ድማ፡ ንምግ ኣብ ዝ ምሳሕ ንዕድማ” ብላ ሓሳባ ንምስማዕ ኣተኩሩ እናጠመተ።

እቲ ሓሳብ ኣፍቃሪኡ እንተ ዘይጸልኦቱ፡ ምስ ነበር ኣፍቃሪኣ ንሓዋሩ ዝበትኽ ብምዃን፡ ዝቐልጠፋ ኩይት ስለ ዝተሰምዓ ግና፡ ንምቕባሉ ኣጸገማ። “ፍቕሪይ፡ ሓሳብካ ካብኻ ንላዕሊ ንዓይ’ዩ ረብሕኡ ዝዘበኒ። እንተኹን ግን ምስ ረሓቡት መሓይይ ኣብ ዝዘኣ ሓደ ምሽት ድራር ሓሲብና ስለ ዘለና፡ እዛ መደብ ምስ ተግበርና’ያ ኣብ ሓደ ጉጅ ምንባር ክንጅምር ኢና” ብለት ቅልጥፍ ኢላ ሓዳር ክትምስርት ባህጊ ኣይነበራን። እንተ ኩይትላ ንቐሩብ እዋን ኣብ ዕልክለል ህይወት ክትነበር’ዩ ባህጊ ዘለዋ። ምክንያቱ፡ ጉዳይ ሄናስ ሓደ መዕለቢ ከይገበረት፡ ምቐኝ ሓዳር ክትምስርት ከም ዘይትክእል ኣጸቢቓ ትፈልጥ ስለ ዝኸበረት።

ዋላኳ ኣብ ልዕሊኣ ምሉእ እምነት እንተ ነበር፡ ስለምንታይ ብሓባር ኩይናም ምቁር ፍቕሮም እናተቐደሰ ምንባር ከይጅምሩ ምክንያት እናፈጠረት ትጉግዝ ኣላ ዘዕግብ መልሲ ኣይረኽበሉን። እቲ ምስኡ ተሕልፎ ዘላ ፍቕራ ቅድሚኡ ከምኡ ዓይነት ኣፍቃርን ጉዕዞ ፍቕርን ኣሕሊፋ ከም ዘይትፈልጥ እናገለጸትሉ፡ ስለምንታይ ሓበርም ንምንባር ዘይጉዮት ብወሽጡ ሰክፍታ ፈጠሩሉ ነበረ።

* * *

ቤት ኣቶ ኣልኣዛር መርዓዊ ክትቐበል ተዳልዮ ዘላ ዳስ ክመስል፡ ልዕሊ ካልእ እዋን ካብ ኣፍ ካንሸሎ ክሳብ ወሽጢ ቤት ብሰቲ ተነሰሲሉ ይረኣ ነበረ። ኣብ ክፍሊ ሳሎን ብዝተፈላለዩ ሕብሪ ዝወቀበ ዕንባባታትን ኣብ ጠረጴዛ ኮፍ ዝበለ ሬድ ለቨል ዊሰክን ኣብ ብድቲ ዝተቐረበ ቺትሓታትን

ቀስቲ ሳሮን

ወቂቡ ይረኣ ነበረ። ካምፓኔላ ናይቲ ቤት ድምጺ ምስ ኣስመዕት፡ እታ ብሃንቀውታ ክትጽብ ዝጸንሐት ወ/ሮ ሚልካ ካብ ክፍሊ ክሸነ ቀልጢፋ ብምውጻእ ተኸዲናቶ ዝኸበረት ሸፎን ኣመዓራርያ ማዕጸ ከፈተት - ድሙቕ ፍሽኽታ ለገላ። “ሸፍታ! እምበኣር ዝኣ ከይጠፍኣካ መጸኻ” ብምባል ምዕጉርቲ ማቲላላ ሰዓመት። ንሳሮን ድሕሪ ምስም፡ “ንዓኺ ክንብል’ምበር፡ ነዚ ጠላም ዝኣ ኣይ መ እ ተ ና ዮ ን ነይርና” ብለት

ንክኣትዉ ምልክት እናገበረት፡ ኣልኣዛርውን ሕውሰ ስለ ዝበሉም ሰላምታ ተለዋዊጦም ንሚልካን ሳሮንን ኣላልዮም ናብ ክፍሊ ሳሎን ብሓባር እናሰሓቑ ኣምርሐ። ብቐጥታ ናብቲ ተዳልዩ ዝኸበረ ምሳሕ ብምእታው መግቢ ክሳብ ዝምግቡ ጸዋታ ሰፊኖ እቲ ቤት።

ሚልካ ናውቲ ቡና ቀራሪባ ኣብ ጉድናም ኮፍ ድሕሪ ምባል እናሰሓቐት፡ “ኣንታ ግናይ ሓቅኻ እንዲኻ ደኣ ክትሃድመና፡ ሕጻባ ዝሰተ ምልዮ ጉርዞ ረኺቡዩ። ብዘይ ቀልዓለም ሳሮን ሓብተይ ፈቃር ሰብ ኢኹ ረኺቡዩ። ኣብዚ ሎሚ እዋን ከም በዓል ኣልኣዛር፡ ማቲላላ ክትረክብ ቀለል ከይመስለኪ፡ ከም ካብ ማና ዱብ ዝበለካ ዓቢ ህያብ ክትሓሰቡ ኣለኩ” ክትብልን ከምሃ ዝተማኸሩ ኩሉም ብሓባር ክሰሕቁን ሓደ ኩነ።

ማቲላላ፡ ክምስምስ እናበለ፡ “ድሕሪ ደገም ጸምዋን በይንኻ ምንባርን ኣብቂዑ ምሉእ ሰብ ኩይነ’ዩ። ንሳሮን ምስ ረኽብኩ ደሰታን ሓገሳን ናይ ወትሩ መግቢይ ኩይናም’ዩም። ምንባር ልዕሊ ካልእ እዋን ንሳሮን ምስ ረኽብኩ ኣሰተማቂረዮ’ዩ” ብላ ነታ ኣብ ጉድኑ ዝኸበረት ሳሮን ኢዳ ሰዲዱ ኣጽብዓ ብምሓዝ፡ “ሳሮንይ ልዕሊ ደጋዊ ጸግቂኡ መብራህትን መግብን ዝኸውን ልቦና ኣለዋ” ብላ ገጹ ብሓገሰ ደሚቒ።

ሚልካ “ሳሮን ሓፍተይ’ውን ዕድለኛ ኢኹ። ኣዝዩ ሕያወይን ለባምን ምርኻብኪ። ‘ሰብ ይሓሰብ ኣምላኽ ይፍጽም’ዩ” ዝብል ቅዱስ ቃል’ሞ፡ ሓሳብ ልብኹም የፈጽምኩም። መባልይቲ ኹኡ ይግበርኩም። እዛ ዕለት ኣብ ፍቕርኹም ነጥብ መቐይር ምዃና ድማ ኣሰተብህሉ።” ብለት ክምስታ ሓዊሳ ቡን እናንሸሸሸት።

ክልቲኦም ፍቕራት ድማ “ኣሚን!” ብሉ ብሓባር ነሓድሕዶም ተጠማሚቶም።

ኣልኣዛር፡ “እዚ ዓርኪይ ልቡን ቀልቡን ምሳኺ’ያ ዘላ። ነዚ ተራዳኢኪ ህይወት ክልቲኹም ከጉላዕልዓሉ ዝክእል ባይታ ምጥባሕ ኣይትሕመቑ። ኣበታትና

‘ንሓዳር ብርሃና ትውልዕን ተጥፍኣን ሰበይቲ’ያ’ እየም ዝብሉ። ብሓቂ ክትርእዮ እንክለኻ ከኣ ልክዕ’ዩ። ስለዚ፡ ሓዳር ቀለል ኣይኩሃን። ኣብ ሓዳር ዕዉት እንተ ኳንኩ እሂን ምሂን እናተባሃሃልኩ ዝወለድኩም ውሉድ ከተመሓደርን ብፍቕሪ ክትኣልን ኣይትጸገምን ኢኹ። ንሓዳር ብዝጠዓመካ ክትጉግዝ እንተ ፈቲንኩ እየም ውሉዓት ምስ ተወልዱ’ውን ብዝጠዓሞም ይገግዛ። እየም ውሉድ ኣብ ዘይወደቐ ምስ ወደቐ ሓዳርካ ክትጥርገፎ እንተ በልካ በዩን ክጥርገፍ። ስለዚ፡ ከምቲ ‘ቀልዓ ብንኡሱ ቀርብት ብርሐሱ’ ዝበሃል። ሓዳር’ውን ኣብ መሰረቲ’ዩ ኣደልዳሉ ክህጽ ዘለዎ። ንሰለ እንተ ተተኽሉ ዝመጸ ንፋሰ ዘውድቐ ገራብ’ዩ ዝኸውን። ስለዚ፡ ሓዳር ካብ ብስምዒትን ሃውርን ወጺኻ ክትከል’ዩ ዘለዎ” ብምባል ምክሩ ለገሰ።

“ሓዳር ኣመና ጥዑም’ዩ ንዓኻ ዝመስል ሰብ እንተ ረኺቡዩ። ማለት ደቂ ሰባት ጌጋ መናብርት’ዩ። ስለዚ፡ ብጻይና ኪጋገ እንክሎ ብቐትዕ ክንእርጥን ይቐረ ክብል እንክሎ ካብ ወሽጥና ክንሓድገሉን እንተ ኹኡልና፡ ንጽህን ዕምሪ ዘለዎን ሓዳር ክንምስርት ኣይንጸገምን ኢና። ነቶም ብፍላጥ ይኹን ብዘይ ፍላጥ ክቀላቐሉ ዝክእሉ ነገራት ንምእላይ ከኣ ኣይትጸገምን። ብኣንጻሩ፡ ጌጋታት ናብ ብጻይትና ወይ ብጻይና ምድርባይን ንሕሉፍ ጌጋ ከም ኣብኩት እናምጽኻ ምስ ህለው ጌጋ እናዛመድካ ነገራት ትጥምቶም እንተ ኳንኩ ህላወ ናይቲ ዝተመሰረተ ሓዳር ኣሰካፊ’ዩ። ሓዳር ብምጽውዋር፡ ምትሕልላይ፡ እሂን ምሂን ብምብህሃልን እውታዊ ኣረኣኢያ ብምህላውን’ዩ ዝድልድል። ፍርቂ ኣካል ብጻይካ/ብጻይትካ ክሳብ ዝኹንካ ኹኡ ምወቕ ፍቕሪ ምሃቡ ተመሊሱ ንዓኻ ዘማመቐካ ምዃኑ ምእማንን ምፍላጥን ኣገዳሲ’ዩ” ብለት ሚልካ ነታ ኣብ ፋርጅሎ ተሰኽቲታ ቡፍ ቡፍ ትብል ዝኸበረት ጀቡና እናውረደት።

ይቕጽል

ዳህላክ ነጋሲ

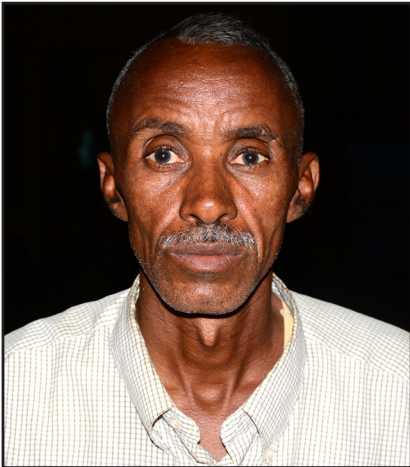
ሌላ ምስ ሓውሲ ከተማ አምላጅር

ሓውሲ ከተማ አምላጅር አብ ንሓሰ ዞን ጎልጅ - ዞን ጋብርካ እዩ እትርከብ፤ እታ ሓውሲ ከተማ ብክልተ መዳከሾት - ማለት ምስ ሃገራት ሱዳንን ኢትዮጵያን ትራኸብ፤ ብዘባ ሓፈንዊ ህሎ ከታት፤ ማሕበራዊ አገልግሎትን ተፈጥሮአዊ ጸጋታትን ናይታ ሓውሲ ከተማን ከበለጸጉ ብዘምልከት ምስ ኢመሓዳራት ሓውሲ ከተማ ኣቶ ተስፋኣለም ዓንዶም ዘዩድናዮ ቃሉ መሕትት ይሰብ፤

* ሓውሲ ከተማ አምላጅር ብኣህህ አብ ኣዳይ ኮርናይ ናይ ሃገርና እዩ እትርከብ?

ሓውሲ ከተማ አምላጅር አብ ዞን ጋብርካ ንሓሰ ዞን ጎልጅ ብዘነኽ ደቡባዊ ምዕራብ ተዳኑና ትርከብ፤ እታ ሓውሲ ከተማ ብደቡብ ምስ ሐምራ ናይ ኢትዮጵያ ናባ ተዘከ ክቐነታ እንኳሉ ብዘነኽ ምዕራብ ደማ ምስ ሱዳን ትዳወብ፤

• ብዚኣን መዝገብን ናይዚ ሕብረተሰብ ዝርጋኡ ማሕበራዊ

ኣቶ ተስፋኣለም ዓንዶም

አገልግሎታት እውን ከመይ ይግለጽ?
ብጠቐላ ብዘካ ስድራብታት ሓውሲ ከተማ አምላጅር 2200 ደብዳቤ፤ ብጽል ወይ ብወልቀ ሰባ ክምህሮ እንኳ ደማ ኣሳታት 9,000 ህዝቢ ኣለዎ፤ አብ ዞን ጋብርካ እቲ ዝጸናሐ ናይ ሕርሻ ቦታ አብ ንሓሰ ዞን ጎልጅ እዩ ዝርከብ፤ ሓውሲ ከተማ አምላጅር እምነኡ ኣብ ወሽጢዚ ንሓሰ ዞን ስለ እትርከብ መዳከሞ ህዝቢ ምስ ማሕበራዊ መዳከን ዝተሓሰረ እዩ፤

አብ ርኢሲዚ፤ ጅግግራዊ ኣቀማምጣ ምስ ክልተ ጎረብብቲ ሃገራት ዝዳወብ ስለ ዝኾኑ ግንዛዜ ግንባራት እውን ካብቲ ጎረብብ ዝኒኡ ግንባራት እዚ ሕብረተሰብ እዩ፤

ግንባራዊ አገልግሎት አብ ዝምልከት ንኣደ ሕብረተሰብ ግድን ክዋደዱ ዝገበሩም ኣገደሰቲ ማሕበራዊ አገልግሎታት ኣለዉ ክበሃል ይኣኣል፤ ናይቲም ኣገልግሎታት ህላውነትን ቀጻልነትን ከኣ አብ ዕብደንን ምህላንቲ ሕብረተሰብ እውታዊ ጸልዎ ኣለዎም፤ አብ ሓውሲ ከተማ አምላጅር ከም ማሕበራዊ ጥሪ፤ ኣብዓተ ትምህርቲ (መዋኣለዎና፤ መዋኣለ መዝገብን ካልኣይን ደረጃ) ቀረብ ማይ መሰመራት ተለፎን ካብቲም ዝገባሉ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት እዩም፤ እዚኣቶም ከኣ አብታ ሓውሲ ከተማ ጥራይ ከይተሓጸሩ

ኣብቲ ከበቢ ዝርከብ ዓድታት እውን ኣገልግሎት ይህቡ ኣለዉ፤

* ሕርሻዊ ግንባራት ኣብ ከመይ ደረጃ ይርከብ?

አብ ሓውሲ ከተማ አምላጅር ክልተ ምምሕዳራት ከበቢ ኣለዎ፤ ኣብዘን ክልተ ምምሕዳራት ኣሳታት 4,000 ሕጻናት መሬት ይሰምዮ፤ አብ 2017 ዓ.ም መዋከሪ ግምሕደራ መሬት ዝምልከት ኣዋጅ ኣውጺኦ ነይሩ፤

ኣብቲ እዋን ብመሳሪት ዝደፍሩ ኣዋጅ ምድልዳል መሬት፤ ኣብዚ ሓውሲ ከተማ እውን ክሰራሐ ጀመሩን ኣሉን፤ ከም ወጽኢቲ ኣብዚ እዋን ክሰራሐ ሰብ ብደቐን ዝወጽ ኣዋጅ ሕርሻዊ ቦታ ተዓዳሉ ግንባራቲ ኣብ ምክድ ይርከብ፤

ብዘወግዝ፤ ሰፍሖቲ ሕርሻዊ ቦታታት ካብ ጸጋታት ናይዚ ሓውሲ ከተማ እዩም፤ ንኣብዚ ብመዋከሪ ዝወገን ሕርሻ ቦታ ከታይ' አብ ከርሳ ይርከብ፤ አብ ሕርሻ ከታይ ብክራይ ዘልምዑ ሰብ ጸጋ እውን ኣለዉ፤ ካልኣት ሕጋዊ ወረቐት ዘለዎም እውን ብዘክሉ ርኢሲ ማለም ኣብዚ ሓውሲ ከተማ ይኸሰብ፤

ብዘይነዚ ሓደ ካብ ዓባይቲ ዲጋታት ዝኾኑ ዲጋ ባደሚት እውን ካብ ዓባይቲ ተፈጥሮአዊ ትዕድልታት ናይዚ ከበቢ እዩ፤ እቲ ዲጋ ካብቲም ብወብዮም ኣብ ቅድሚት ዝርዕ ዲጋታት ሓደ ስለዘኾኑ ግንዛዜ ኣብ ሕርሻዊ ልምት ዓቢ ኣበርክቶ ክህልዎ ተስፋ ይግበር፤

* ኣብ ዝተለፈ ዓመት እቶት ሕርሻ ከመይ ነይሩ?

አብ አምላጅር ካብቲም ቀንዲ ዝፈርዖ ዘራእቲ ቀደሕን ጸዕናን

መሻሻን ስምዖን ክጥቀሱ ይኸኣሉ፤ ኣብዚ ሓውሲ ከተማ ብሃኢ ሕጽራት ማሕበራዊ ክሳተካርሳ ዝገርፍ ቦታ የለን፤ እቲ ምንታይ እቶም ሰብ ጸጋ ምስ ነበርቲ ተሰምዖም ስለ ዝተርከቡ፤

እንተኾኑ ኣብ ዝተለፈ ክራማት ብርክብ ዝኾነ ሰለዘዘራ ኣብ ገለ ዘራእቲ ጉድኣት ኣሰጸሉ እዩ፤ ንኣብዚ ዘርኢ ስምዖን ማይ ሰለዘደራቲ ከም ሳብኡ ኣብኡ ክሰራታት ኣኸከለ፤ ብዘመሃሉ፤ ኣብ ዘራእቲ መሻሻ እውን ይኸኣሉ ነይሩ እዩ፤

* ካብ ካልኣ ቦታ ግንባራ ዘርጋታት መሬት ብከመይ ይሰደል?

ካብ ከሰሃ ሃገርና ዝመዱ ዘርጋታት ኣብ ምምሕዳር ከበቢ ቃጪር ተግባሪም ሕርሻዊ ግንባራት ይግደዱ ኣለዉ፤ ቅድሚ ሰለኦት ዓመት ምድልዳል መሬት ምስ ተኸደዱ ጠቐላ ሰፍሖት እዚ ሓውሲ ከተማ ብGPS ተዓዳሉ - ምስ ብዘካ ህዝቢ ብምጽገር መሬት ሕርሻ ተዓዳሉ እዩ፤ ከምኡ'ውን መሬት ክጥፍን ሰለዘደቡ ዝተረፈ ቦታታት ብመዋከሪ ብጠቐላዊ መልክዕ ይለምዑ ኣሉ፤ ብኸፂ ግንባራ ህዝቢ እውን ብመሳሪትቲ ዝወጽ ኣዋጅ መሬት ክሰደል እዩ፤

* ዝጥቀሱ - ፍሉይ መላላዊ ባሕ ወይ ትዕድልቲ ኣለዎዶ እዚ ህዝቢ?

እቲ ኣዘዩ መላላ ትዕድልቲ ናይዚ ከበቢ ሕብረ-ብዙሕነት ብራራት ብዘክሉ ዝጸበረቑሉ ሰፍራ ስለዘኾነ እዩ፤ ኣብዚ ከበቢ ብዘይታ ብራራ ዓፋር ከሰን ብራራትና ብምህራት ይኣብራ፤ እቲን ብራራት ብተባር ብሄትን ፍቕርን ብዘይ ዝኾነ ኣፈላላይ ግንባራ ዝኾል እዩን፤ ብፍላይ ኣብ እዋን ሓዘን ሓገሳን ማዕረ ናይ ምህታፍን

ምክሉን ፍሉይ መላላዊ ባሕ ዝወጽ ከበቢ እዩ፤

ከም ሓንቲ ስድራ ክልከኣን ሃይማኖታት ብምህራት ተኸጠረገን ተሃጽን ይኣብራ፤ ኣብዚ ሓውሲ ከተማ ብዘይታቲ ናይ ምክብርን ስራትን ናይ ምትሕጋዝ ጸብቕ ባሕ እውን ኣሉ፤ ንኣብዚ መላላ መሬት ኣብ ዝተኣታተዉሉ ግዜ ንስድራ ሰውኣት ፍሉይ ቦታ ይተሓሰም እዩ፤ ብዘወግዝ እውን ሰለኦት 20 ሰባ መሬቲ ሰውኣት ክኸውን እንኳሉ ከሉ ብዘኸቐሙ መጠጽዓታት ይኣብራ፤ ንኣብዚ ሰብ ጸጋ ዝኾኑ ዘርጋታት ናይ ትራክተራት ሓገዝ ብምብርካት ግንባራታት ማሕበራዊ መዳከን ይኣብራ፤ ተቐማሾ ከኣ ብወራራታት ካብ ምዘራእ ክሰብ ምእከብ ኣኣል ዘሉ ግንባራታት ይግምገሙ፤

ኣብዚ ሓውሲ ከተማ ኣሳታት 84 ስድራብታት ሰውኣት ኣለዉ፤ ኣብ ዝተለፈ ዓመት ዝተረኸበ 87 ከንታል እኽሊ ኣብ መዝነን ተዓዳዪ ሰለዘሉ ከኣ ኣብዚ ቀረብ እዋን ዝምልከቶም ስድራ-ሰውኣት ክወጥብ መደብ ኣሉ፤ እዚ ባሕዚ፤ ሓደ ካብቲ ዘኸርዕ መላላ ናይዚ ሕብረተሰብ ከይተ ኣሉ ክበሃል ይኣኣል፤

* ኣገልግሎት መግዛዚ መራኸብታትን ከምኡ'ውን ዝርጋኡ ኣለክትሪክ . . ?

እቲ ዝጸደ መላላ መግዛዚ ጎልጅ - አምላጅር እዩ፤ ብዘይነዚ ካብዚ ቦታ ተጠሪም ግምሕጅ ናብ ቃጪርን ኣይተረፍን ዝወገዱ መዝነቲ መላላ መሬት መግዛዚ ኣለዉ፤ እዚ ከበቢ ኣገዳሲ ናይ ግንዛዜ ቦታ ስለዘኾኑ ቀጻሊ ብዘይ ምቁራጽ ጸውቕ

ምክሉን ተኸጠርቲ ዝኒኣሉ እዩ፤ እቲ ምክሉን ናይ ርኡቕን ቀረብ ከይኣ ካብን ናብን ጸዕቲ ነጋዶ ኣሉ፤ ኣብ ሰሙን ሰለኦት ግዜ ካብ ከተማ ተኸይ ተመላልስ መግዛዚ ቀረት እውን ኣሉ፤ እዚ መግዛዚ ግንባርቲ ካብን ናብን ኣብ ምምልላስ ልዑል ኣበርክቶ ኣለዎ፤

ኣገልግሎት መራኸብታት ምስ እንምልከት ከኣ እዚ ሓውሲ ከተማ ብሰለኦት መላላ ተለፎን (ናይ ወሽጢ ሃገር መላላ ናይ ሱዳንን ኢትዮጵያን) ትራኸብ፤

ኣለክትሪክ ኣብዚ ቦታ ኣይተኣታተወን ዘሉ፤ ፕሮጀክት ሕርሻ ከታይ ምእኣ ብምልኣ ሰራሕ-እንተጀመሩ እዚ ሓውሲ ከተማ ክኣታዎ ተስፋ ዝገበር፤ ኣብ ዝመጽእ ቀረብ እውን ሽግር ኣገልግሎት ኣለክትሪክ ነጻ ፍታሕ ክገኣበ ተስፋ ዝገበር፤

* ቀረብ ማይን ኣገልግሎት ትምህርትን ኣብ ከመይ ክታት ይርከብ . . ?

እዚ ሓውሲ ከተማ ናባ ተዘከ ተቐብሮ ሰለዘርከብ እኽል ትኣተባይታዊ ማይ እዩ ተኸከብ ዘሉ፤ እንተኾኑ እቲ ኣብ ኣገልግሎት ዘሉ ትኣተባርኢ - ቅድሚ 30 ዓመት ዝተሰርሐ ነይሕ እዋን ዘገልገል ብምዃን፤ ኣብ ዘኸፍ ከንታት እዩ ዝርከብ፤

እታ ኣብ ኣገልግሎት ዘሉ ሓንቲ ጀጋሪቲ እውን ግንዛዜ እዋን ብምልጋዬ ግንባራ ተኣተቲ - ነጻ ፍታሕ ክገኣበ ጸዕርታት ይግበር ኣሉ፤ ብፍላይ መቐን ኣብ ዝተርከቡ ግዜታት ቀረብ ኣገልግሎት ማይ ምሓር ኣጸጋሚ እዩ ዝኸውን ዘሉ፤

ሰለዚ፤ ኣብ ዝተለፈ እዋን ሓደሻ መርከባታትን ማሕበራትን ግንባራታት ግንባራታት ወይ ግንባራታት ክወሰድ ንኣትት፤

ንትምህርቲ ኣብ ዝምልከት ደማ ኣብዚ ንሓሰ ዞን ብርግጽ ከሉ ዓይነት ኣገልግሎት ትምህርቲ ኣሉ፤ እንተኾኑ ከምቲ ኣቐዳመ ዝጠቐሙ ህዝቢ እዚ ከበቢ ሰለታዊ ግንባራቲ ምስ ግንዛዜ ሕርሻን መዳከን ዝተኣሰረ ሰለዘኾኑ ክም ተማሕር እውን ዝገለጸም ካብ ትምህርቲ ወጽኢ ናብ ካልኣ ግንባራታት ክከወዝም ይረኣዩ፤

ብሃኢ ተደጋጋሚ ብከራት ትምህርቲ ክቐርጽን ኣብ ሓደ ክፍሊ ክደጋገሙን ይግደዱ፤ ኣብ ወለዲ ናይ ምርጫ ጸገም ኣሉ፤

* ሓፈንዊ ከንታት ጥሪ ናይዚ ቦታ?

ኣብዚ ከበቢ ብጠክሉ ኣሃዝ ኣብ ቅድሚት ዝርከብ ጥሪ፤ ጠላጠዕ እዩ፤ ከበቢ እውን ብመጥቡ ሃብቲ ናይዚ ከበቢ እዩ፤ ዝተለፈ ዓመት ከንታት ቀረብ መጠጽ ጥሪ ኣብ ጸብቕ ደረጃ ነይሩ፤

እንተኾኑ ብሃኢ ዘይምጥንቃቕን ሰለልትነትን ተደጋጋሚ ባርዕ ሓደ ኣብ መዝነታት - ክሰበዚ ቀረብ እዋን ከጋጥም ጸኢሉ፤ ቢ ኢጋጥሞ ጸጋት ልዑል ጥንቃቄ ክዘዩ መልእኽቲ ይመሓልፍ፤

ጥሪ ጥሪ ግምሕሰ ከኣ ዝተፈለፈ ከንታት ብመዝነታዊ ማሕበራ ሕርሻን ኮርፖሬሽን ዘራእትን ጥሪን ኣርትራ ኣብ ሃበይት እዋን ተጥሪ፤ ሰለዚ፤ ኣብ ከንታት ጥሪ ዘኸፍ ተርጽዮ የለን፤

ሰፖርት

ኤርምያስ ገብረልዑል ermileul@gmail.com

ዐዐዐፍጥፍጥ

መግዜ ብቅዓት ውድድራት ትሕቲ ዕድመ (U-18) 2020 ተኖዶዱ
ፊደረሽን አትሌቲክስ ዞን ማእከል ብመሰረት ዓመታዊ ካላንደር ዝገባ

ማእከል ወኪሎም ኣብ ሃገራዊ ውድድር ትሕቲ ዕድመ ዝገቡዱ ኣትሌታት ንምፍላይ ብዕለት 17-18 መጋቢት 2020 ኣብ ስታድዮም ኣሰመራ ናይ መግዜ ብቅዓት ውድድራት ኣትሌቲክስ ምክዶዱ ህዝባዊ ርክብት ፊደረሽን

ኣትሌቲክስ ዞን ማእከል ሓቢሩ።
ንያትን ስምባልን መሪሕቲዮም ደዕቅቡ ዶ ይኹን?
ዓመታዊ ብፊደረሽን ቅድድም ብሽግሊታ ዞን ማእከል ተወዳቡ ዝቐደዱ ዘዋሪት ዋንጫ ዞን ማእከል፡ ጽባሕ ሰንበት ኣብ ጎደና ኣፍጻሚ ኮበረ እንዳምርያም ክቅጽል እዩ። በዚ መሰረት ተቐዳደምቲ 1ይ ዲቪዥን 110 ኪሜ ደቀኣንስትዮን 2ይ ዲቪዥንን ነፍሲ ወከፍም 80 ኪሜ ከምኡውን ተቐዳደምቲ 3ይ ዲቪዥን 70 ኪሜ ከይዱ መደብ ተታሒዞም ኣሎ። ኣብ ውድድር ቀዳማይ ዲቪዥን ብሓፈሻ ብወህሉል ግዜ ዝመርሑ ዘለዉ ተቐዳደምቲ ንያት ርእሶም ክብ ኤሪተል ብ15/09/2021 ፊልጶስ ክብርኣብ ክብ ስምባል ብሽዳሽት ካልኢት ድሒሩ ከምኡ ድማ ፊልሞን ነጋሲ ክብ ኣሰቡ ብትሕት ካልኢት ፍልልይ ቀዳማት ሰለሰተ ተሰሪዖም ኣለዉ። ብጋንታ ስምባል ብ15/29/21 ብዘኾነ ግዜ ክትመርሕ ኩሉ ኣሰቡ ከኣ ብክልተ ካልኢት ተፈንቲታ ትሰብዩ። ኤሪተል ብፍይ ኣርባዕተ ካልኢት ጋግ ሳልሴቲ ተርታ ሓዘ ዘለ እዩ። እዚ መሪሕነት ጽባሕ ሰንበት ይቅጽል ዶ ይኸውን?

ሃገራዊ ፊደረሽን ቅድድም ብሽግሊታ ኤርትራ ንምምህራል ዓቕሚ ደቀንስትዮ ዘይዶ ዘሎ መደባት ንምሕያል ተሳትፎ ደቀንስትዮ ዝሕግዝ ስልጠና (Women Empowering Course) ይህብ ምህላዉ ህዝባዊ ርክብት ኮምሽን ባህልን ሰፖርትን ኤርትራ ገለጸ።
ኣብ መኻሪቲ ናይቲ ክብ ኩለን ዞታታት ንዝተወከሉ 15 ደቀንስትዮ ዝተተፋኡ ዘለዉ ስልጠና፡ ፕረዘደንት ሃገራዊ ፊደረሽን ቅድድም ብሽግሊታ ኤርትራ ኣቶ ተወልደ ዮውሃንስ ኣብ ዘሰመዖ ቃል፡ እቲ ናይ ስልጠና መደብ ኣብ ዓውዱ ቅድድም ብሽግሊታ ናይ ዝጥፋ ደቀንስትዮ ዓቕሚ ንምሕያልን ዞታታት ምዕራይ ተሳታፍነት ንክህልወን ንምሕጋዝን ዓለሙ ይቐደድ

ዓቕሚ ስፖርት ደቀንስትዮ ኣብ ስፖርት ዘዕቢ ስልጠና ይወሃብ

ምህላዉ ብምግላጽ ስልጠና፡ ብተግባሩ ክከታተላሉ ተላብዩ።
እዚ ክብ ትግሊ ዝጀመረን ክብሰ ጽባሕ ዝቅጽልን ስልጠና፡ ብወሽጣዊ ዓቕሚቲ ሃገራዊ ፊደረሽን ዝወሃብ ዘሎ ኮይኑ፡ መሸታዊ መደብ ስልጠና ምርምር፡ ንኣገባብት ምሕደራ ዕድላትን ብደህታትን ደቀንስትዮ ኣብቲ ዓውዱ ስፖርት፡ ንምዕዝ ምልወዋር ርክብትን ማለታት ምእኮብ ሓበሬታታትን ካልእን ኣብ ዘተኩሩ ኣርእስታት እዩ ዝወሃብ ዘሎ።

ገዳይም ቃንታታት ተሳታፊ

ብቅድሚ ስፖርት ኣብ ዝቐጸለ ግጥማት ሻምፒዮን ጋንታታት ከዕሶ እግሪ ስፐር ዲቪዥን ኤ ዞን ማእከል፡ ስሙያት ጋንታታት ነዋቢ ከሰረገ።
ደንደን ብኩሳንያ ስምባል ዝገጠማ ሰዕረት ድማ ኣርእሲቲ ናይቲ ዕለት ነበረ። ደንደን ሽውዓት ነዋቢ ሓዘ እያ ምስታ 10 ነዋቢ ዝሓዘቱ ኩሳንያ ሰንበል ዝጠማ፡ ፊልማ ኩሳንያ ስምባል ተጻወታያ ዳኤል ንጉሰ ሹቶ ናይ ምዃን ልዑል ተክእሎ ዘለዎ ፊተን ብምክዶዱ ንመስመር ምክልኻል መጋጥምቲ ኣርዓደ። ሰንበል ድሕሪ

ተደጋጋሚ ፈተነታት ኣብ መጠል 31 ደቂቅ ሰለጣ - ብመገዲ ብርሃን መሓራ፡ በዚ ድማ ስምባል ብፍይ 1-0 መሪሕነት ናብ ዕረፍቲ ኣምርሐ።
ድሕሪ ዕረፍቲ ደንደን ብተደጋጋሚ ፈተነታት ኣካይዳ እኳ እንተነበረት፡ ተክእኻልትን ሓላዊ ልዳትን ስምባል ግና ዝሰገሩ ኣይክበሩን። ኣዋቃዓይ ደንደን ቢንያም ግርማይ ዝፈተና ድማ ተጠቃሲት ነበረት። በዚ ድማ ጸወታ ብዓወት ኩሳንያ ስምባል 1-0 ተፈጸመ።
ኣቅዲመን ግጥማት ዘቐደዱ ኣዳሊስን

ዝገባንዳን እዩን ነይረን። ዝገባንዳ ጸወታ ኣብ ሓመሻይ ደቂቅ ቢልል መሓመድ ጣህር ብዘመዘገቦ ሹቶ 1-0 ናብ ዕረፍቲ መሪሓ ወጸኡ።
ድሕሪ ዕረፍቲ ኣዳሊስ ሓያል ቅልስ ኣነዩደት። ሄናኽ ሚካኤል ኣብ መጠል 73 ከምኡ ድማ 75 ደቂቅ ብዘመዘገበን ክልተ ሹቶታት ንጋንታኡ 2-0 መሪሕነት ከትሕዝ ከኣለ። ኣብ መጠል 90 ደቂቅ ድማ ሳሚኤል ሃይሉ ንኣዳሊስ ሳልሴቲ ሹቶ ብምብርኮቲ ኣዳሊስ 3-0 ሰፊራ ወጸኡ።
ኣብቲ ዕለት ዝተሰርዐ ሳልሳይ ጸወታ ኣብ መንጎ ሰንገ ኮንስትራክሽንን ፓራዳዝን ነበረ። ሰንገ ኣብ መጠል 20 ደቂቅ ክብ ነጋ መሓራ ብዘረገበታ ሹቶ 1-0 መሪሕነት ሓዘት።
ፖራዳዝ ተጻዋታያ ኤሰርም መሳራ ኣደገኛ ጸወታ ብምጽዋቲ ብቐይሕ ካርድ ክብ ሚዳ ተሳሪፈ።
ጸወታ ድማ ብዓወት ሰንገ 1-0 ተዘዘመ።
ነፍሲ ወከፍ ጋንታ ሓሓመሽት ግጥማት ኣብ ዘሰላሰሉት ናይ ሎሚ ዓመት ውድድር ሻምፒዮን ቀይሕ ባሕሪን ስምባልን ማዕረ 13

ነዋቢ ሓዘን ደርኮቲ፡ ቀይሕ ባሕሪ ብክልተ ጽብልታ ሹቶ በለጸ ድማ ቀዳመይቲ ትርኩቤ፡ ኣዳሊስ ትሸግቶ ነዋቢ ሳልሴቲ ተመሳሳሊ ነዋቢ ዘለዎ ሰንገ ኮንስትራክሽን ከኣ ራብዐይቲ ደንደን ብሽውዓት ነዋቢ ሓመሽይቲ ኣልታሕረር ብሽዳሽት ነዋቢ ሻዳሽይቲ ዕዳጋ ሓመሰ ብሽዳሽት ነዋቢ ሻወባይቲ ፖራዳዝ ብሓመሽት ነዋቢ ሻመነይቲ ኣሰመራ ቢራ ከኣ ብክልተ ነዋቢ ታሽዐይቲ ከምኡ ድማ ዝገባንዳ ብዘይ ነዋቢ ዓሰረይቲ ተሰሪዓ ኣላ።
ግጥማት ሻምፒዮና ጽባሕ ሰንበት ክቅጽል እዩ። ቀይሕ ባሕሪ ምስ ፖራዳዝ ክብ ሰዓት 2:00 ድሕሪ ቐትሪ ኣትሒዞን ኣብ ሚዳ ክረኣያ እዮን። ኣዳሊስ ድማ ምስ ኣልታሕረር ክብ ሰዓት 4:00 ጀሚራ ግጥም ክህልዎ እዩ።
እዚ ከምዚሉ እንክሎ ብምክንያት 8 መጋቢት ኣብ ዝሰላሰለ ዘሎ ውድድር ከዕሶ እግሪ ጋንታታት ደቂ ኣንስትዮ፡ ገጀረት ንስምባል 2-0፡ ኢንሹራንስ ዝሪኽ 13-0፡ ደንደን ንጎዳይፍ 12-0 ብዘኾነ ውጽኢት ሰፊሪኦን።

ብዘይካዚ፡ ክብ ደቂ ኣንስትዮ ብወህሉል ግዜ ትመርሕ ዘለ ደሴት ኪዳ ክብ ጋላፍሒ ብ4:10:47 እዩ። ሚሊና ደፊት ክብ ሰራይር ሳዋ ብ11 ካልኢት ድሒራ ከምኡ ድማ ብሰራት ግ/መስቀል ክብ ጋላፍሒ ብ12 ካልኢት ተፈንቲታ ይሰብዩ። ብጋንታ ድማ ጋላ ፍሒ ብ12:33:15 ብዘኾነ ግዜ መሪሕነት ክትሕዝ እንክሎ ዓራግ ብተመሳሳሊ ግዜ ሰራይር ሳዋ ከኣ ብ10 ካልኢት ተቐዳደም ትሰብዩ። ክብ ተቐዳደምቲ ካልኢይ ዲቪዥን ኣባል ክሉብ ኣሰቡ ዳኤል ይሕደን ብ22 ነዋቢ ይመርሕ። ወዲ ጋንታኡ ሄናኽ ተክል ድማ ብ17 ነዋቢ ይሰብዩ። ዩኤል ሃብተኣብ ክብ ኤሪተል ብ13 ነዋቢ ሳልሳይ ተሰሪዐ ዘሎ ተቐዳዳማይ እዩ። ክብ ተቐዳደምቲ ሳልሳይ ዲቪዥን ብወህሉል ነዋቢ ዝመርሑ ዘለዉ ኣርን ሃብተማርያም ክብ ጋንታ ጽንዓት ብ16 ነዋቢ፡ ሚሊና ግርማይ ክብ ኣክርያ ብ15 ነዋቢ ከምኡ ድማ ሳሙኤል ጻዊት ክብ ጎዳይፍ ብ11 ነዋቢ ይሰብዩ።

ምንዋሕ ምቁራጽ ግጥማት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝን ዐዐፍ!?

ብሰዓ ሻይሪስ ኮቪድ 19 ዝተጠቐሰ ሃገራትን ግዛታትን ገላ ንዋፊታትን ከይሸለሉ እንክለዎ ሓደ ሓደ ድማ ምለኡ ብምለኡ ደው ኣበለናኦ ምህወን ይፍለጥ። ኣብ ጸወታ ከዕሶ እግሪ ልዑል ኣታዊን ብዘበኪ ሰንበት ከኣ ኣብ ቀዳማይ ዘሰራ ውድድር ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ፊልማ ክኾነ 3 ሚያዚያ ኣነዩደት ድሕሪም ብዘቐደዱ ኣኸባ ከኣ ክኾነ 30 ሚያዚያ ከምዘቐደዱ ተረጋጊዶ ኣሎ። ሕጂ እውን እዚ ግጥምዚ መሰብ ብዝጸር ከምዘጀመር ፊፋ ዩፍፋ ወገንቲ ክሰቡ ማሕበር ከዕሶ እግሪ ዓዲ እንግሊዝ . . . ኮታ ዝኾነ ሰብ ዝልልዎ የለን። መደባት ይሕንጸኡ፡ ብጠደዮ ዝተሰደ ኣኸባታት ይቐደድ . . . ውሳኔ ግና የለን!

ኮፓ ኣመሪካ ካልእን ናብ ዝመጽእ ክረምቲ ብምሰጋጋርም፡ ክለባት ፊናንሳዊ ጽልዋኦን ኣብ ቦታኡ እንክሎ፡ ህደኣ ኣለን ውድድሪን ክኮይዳ ከምዘክእል ይግምት። ይኹን እምበር ፊፋን ዩፍፋን ናይ ሊግ ንዋፊታት ሃገራት ኣውሮጳ 30 ሰነ ክፍጸም ብምውሳኔ ሃዳኦን ንዋፊታትን ክኮይዳ ከምዘይክእል ድማ ይትንትን።
ንምንታይ 30 ሰነ?
ዘይ ከም ተጻዋታይ ዊልያን ናይ ቸልሲ (ኣብዚ ክረምቲዚ ውዕሉ ዘቐጸ ግን ከኣ ክኾነ እዚ ዓመተ ስፖርትዚ ዝፍጸም ብወለንታኡ ምስ ቸልሲ ክጸወት ቃል ብምእታዉ) ኣሊሶ ኣብዚ ክረምቲዚ ውዕሉም ዘቐጸ ተጻወትቲ ባሕሪ ሓምላ ምስ ክለባቶም ብተዳይ ውዕል ክዋጠቡ ብምዃናም፡ ብተወሳኺ ገለ ገለ መወልቲ ክለባት እውን ብተመሳሳሊ ብተዳይ ውዕል ምስ ክለባት ኣብ ጣውላ ዝተተዩሉ እዋን ብምዃና።

እቲ ካልእ ሰግኣት . . .
ኣብደተ ትምህርቲ ኮነ ምትእኻኻብ ኣብ ዝተከለከለሉ እዋን፡ ጸወታታት ምክዶዱ “ቡርድ መገዲ” ዝበል ድማ እቲ ካልእ ሰግኣት እዩ። ከም ሪፖርተር ፊርዲናንድ ዝኣመሰሉ ገዳይም ተጻወትቲ ውድድር ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ኣብ ሰለሰተ ዕጹው ስታድዮም ክኮይዱ ይክእሉ እዩ። ከሎም ተጻወትቲ ኣባላት ከምኡ ድማ ናብቲ ውድድር ኣዘዮም ቅርብት ዘለዎም ሰባት መርመራ ብምክዶዱ ንዋፊታቶም ኣብ ዕጹው ስታድዮም ምስ ዘኮይዱ እዚ ውድድር 30 ሰነ ክዘዘም ከምዘክእል ይግምቱ። እንተኾነ ገለ ዕለት ደገፍቲ ዝዚ መምርሒ ናይ ዘይ ምትእኻኻብ ብምጥሓስ ኣብ ዋጅ እቲ ዕጹው ስታድዮም እንተደኣ ክጽምብሉ ፊተናም ከ? ደገፍቲ ፒኤስጂ ዘቐደዱ ጽምብል ብምጥቃስ ከም ሳይሞን ሱዩንስ ዝኣመሰሉ

ተንተንቲ ከኣ ይምጡ። ብተወሳኺ፡ ጉዳይ ናይቶም ብቐይሪስ ኮቪድ 19 ዝተጠቐሱ ከም ኣርቲስት ካልኢት ተጻወትቲ ከ? ብምባል ዝይምቅጸል እዚ ውድድር ነዋቢ ብምጥቃስ ይትንትን።
ዝኾነ ኮይኑ፡ ውድድር ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ዝጀመረሉ ዕለት ንጽር ክብ ዘይካኑ ኣብ ድርኩሽት ሻምፒዮንት እትርከብ

ሊቨርፑል ዋንጫ ናይ ምልዓላ ተክእሎ . . . ? እቲን ኣርባዕተ ኣብ ውድድር ሻምፒዮንስ ሊግ ኣውሮጳ ከምኡ ድማ ተሳትፍቲ ዩርፒያን ሊግከ መነ መነ እየን? ናብ ታሕተዋይ ዝመርሳን ዝድይላን ክለባት ከ ብዓል መነ ይኾን? . . . ወዘተ ዝበል ጠልጠል ዝበል ሕቶታት ምሳሻ ክረክቡ ሳምንቲ ክሓትት ምዃኑ ኣየማትእን።

ኣቶ ተነፍሳህም ኣሲባሉ ኢድና ማለን ኢየሱ መምህራኑብ ስለዘሞተት፡ ኣነ ምስ 14ፋታይ ወረሰት ምዃና ደረጋገጻልና ስለዘበላሸብናዎም እንተለ፡ 72/4/20 ኣብ ቤፍ ደቐረብ፡

ተወሰኑ ብሬታ ብቴሌፕ 181464/183364 EX-3091 ተወስኑ።

ዕለት ሓራጅ: 16/04/2020
 ሰዓት ሓራጅ: 3:00-4:00 ድ/ቀ
 ቦታ ሓራጅ: ላዕለዋይ ቤት ፍርድ አስመራ ቁ/27

“Winta” Private Limited Company

VACANCY ANNOUNCEMENT

LIBYAOIL ERITREA is inviting applicants for the following vacant positions.

1. POSITION: Safety, Health and Environment Coordinator (01)

PLACE OF WORK: Asmara

The principal accountabilities include, but are not limited to the following

- To develop and implement Health, Safety and environment best practice, support functions for ensuring the company complies with current health and safety legislation, approved codes of practice and guidance in relation with the employment and service provision.
- Support functions to develop and implement the Business Continuity planning process, to ensure that disruption to the company's critical functions is minimized.
- Lead the organization through an effective culture change to achieve SHE excellence, build shared vision, motivate, coach and develop staff, and achieve results through team members.
- Ensure the company's Health, Safety and Environment Policy is implemented consistently across the organization.
- To identify and meet employee training needs in relation to health, safety and environment.
- To develop and deliver training sessions for managers, frontline employees and if possible key contractors.
- To consult employees on Health and Safety issues and to support to develop the role of the Company's Health and Safety Committee (CSST), including arranging with HR, and attending meetings
- To work with managers and staff to ensure risk assessments are prepared and reviewed as necessary.
- Assist line managers in implementing SHE MS and procedures to meet specific requirements, such as accident reporting in a consistent and effective manner.
- Carry out audits and support to assess the effectiveness of SHE MS and procedures, identify and implement improvements and carry out SHE Audit (walk around).
- Access professional support and guidance from other relevant organizations and external sources as necessary and to develop networks for sharing information.
- Contribute to investigation of incidents, analysis of trends, facilitate Reviews at appropriate level and be responsible for effective cascade of lessons learnt from incidents.
- Organize defensive driving training and ensure that frequent drivers are trained

Education & Experience	Skill and competency	Others
BA Degree in Chemical Engineering or related field with a Minimum 5 years of experience in Safety Health & Environment.	Built shared vision-skill, Motivate, coach & develop-skill, Deliver results through others-skill, Excellent networking-skill and Good communication skill.	Confident and Willy to learn and develop.

2. POSITION: IT support Officer (01)

PLACE OF WORK: Asmara

The principal accountabilities include, but are not limited to the following

- To maintain reliable and adequate band width for wide area and local area network to facilitate and enable remote transaction processing.
- Manage relation ship with local suppliers for IT requirements.
- Prepare users guide lines and conduct training needs when system migration is made.
- To deliver quality, customer focused and cost effective IT services.
- Installing and configuring computer hardware, software, systems, networks, printers and scanners.
- Monitoring and maintaining computer systems and networks.
- Assisting staff or clients through a series of actions, either face to face; email or over the telephone to help set up systems or resolve issues.
- Providing technical support across the company and setting up accounts for new users and new employees.
- Testing new technology, repairing and replacing equipment as necessary.
- Analyze, plan, design and implement network, telecommunications and other infrastructure system projects in accordance with business requirements.
- Manage, administer & monitors infrastructure systems.
- Monitoring and maintaining the technical aspect of the ACPACC and HRA systems.

Education & Experience	Skill and competency	Others
BA Degree in Computer Science/ Engineering or related field with a Minimum of 5 years of experience in the field.	Ability to investigate issues and requirements, identify and priorities appropriate solutions, ability to work in a flexible hour when required, ability to maintain detailed and accurate records and demonstrate interest in technological advancement within the firm.	Confident and Willy to learn and develop.

3. POSITION: Aviation Shift Supervisor (01)

PLACE OF WORK: Asmara

The principal accountabilities include, but are not limited to the following

- Supervises fueling of Aircraft.
- Drives fueling vehicles and supervises/performs loading/unloading of fullers/bridgers.
- Performs/supervises quality control and safety checks and maintain up to date records.
- Maintains housekeeping cleanliness of all aviation equipment, site and airfield premises.
- Remains up to date and informed on matters of aircraft fueling, safety and equipment maintenance.
- Carrying out , organizing and supervising all fueling operations at the airfield.
- Ensuring that all Aviation Quality Control and Safety Checks are carried out and that such records are properly kept.
- Maintaining professional and cordial relationship with aircraft and Ground Crews at the Airfield.
- Confirm that the product quality is compatible for aircraft use through safety & quality checks as per the Tamoil / JIG (Joint Inspection Group) procedure depending which one is stringent before receiving of the Aviation Fuel into the storage tanks and into the plane service.
- Ensuring the integrity of the airfield facility by organizing and supervising of the housekeeping of the assets; storage tanks, pumps, refuellers, etc.
- Assist the Superintendent on the Preparation and controlling revenue expenditure budget.
- Carrying out or/and Supervision of bridgers safe product discharging and refuellers loading.
- Ensure if the bridger has an updated calibration charts before discharging.
- Organize and follow up the house keeping of the airport depot as required.
- Participates in the depot's Safety Meetings, Periodical Fire Drills and assists the depot supervisor in their Reporting.
- Reports and encourages the depot staffs under his supervision to report all Incidents and Near Misses and in coordination with the depot supervisor passes the same to the head office as per the company procedure.

Education & Experience	Skill and competency	Others
A Technical School graduate with 5 years of experience in aviation operations or, High School graduate with technical knowhow, fuel hand and aircraft refueling with a minimum of 10 years of experience.	Training in supervision and SHES (Safety, Health, Environment and Security)	A good background in leading a team under his/her supervision and customer handling, a good knowledge of petroleum products handling and in repairing depots equipment.

ህንዲ - ድሕሪ ሽውዓት ዓመት ዝተፈጸመ መቐጸባታ

ጽዕናውያን ዓመት ኣብ መሃርኡ ፍርዲ ዝጸንሑ ሓገሪ ተመሳሪት ኮሎኔ ምጽም ዝጸፈሉ ኣርሳይት ህንዲ-ድሕሪ ሽውዓት ብፍጹም ሞት መቐጸባታ ብግንባባቲ ኮሞ ኣተቐብሩ።

ኣብ ወሽጢ ኣውብብስ ኣናተግግዮት ብሰላም ድሕሪ ምጽም መካና ኣናተግግዮት ናብ ግጽም ሰለ ዝደርገዎ እታ ጌራ ኮሞ ዝጸፈሉ ኣብ 2012 ዝቃላኑ ዝገለጹ ዘይታት ተገለጹ ነይሩ።

እቲ ጭኑኑ ዝመልእ ገበያ ገበያ እታ ሃገር ኣዘዩ ሰለ ዝጸፈሉ ኣብ ልዕሊ እቲ ገበያታት ናይ ሞት መቐጸባታ ክመዝብ ብሰላም ክጸፈሉ ኣሎ።

እታ መዋቲት ንገረህን ዝበል ምስ ጅግንገን ዝተታሓተፈ ኮሞ ብህዝብ ኮሞ ዝመዘለ ዝከተሉ ኣብባቡት ናብ ቤት ፍርዲ ክቐርቡ ኣገደሙ ፍትሕ ዝጸውዑ ደገፍታ ብሰላም ደው ምጽም ደረድሩ። ብሕገ ኢትዮጵያ እታ ሃገር እውን ኮሞ መገንገን ናይ ዝተመዘኑ ጌራ ብግንባባቲ ሰለ ዘይገለጹ ብገን ክትፍለጥ ምጽኑካ ምጽምታት ደረድሩ።

ብሃገር ኣብ ህዝብ ዝረኣ ዝገለጹ ጽቕቤ መዋሕድ እታ ሃገር ግጽም ጌራ ዝመልከት

ሓደሽ ሕገ ኮሞ ዘውጽእ ይፍለጥ።

ኣብ መጀመርታ ዝተጠቀመ ፍርዲ ሞት ናብ ማእረጅ ሕልፊት ክቐርብ ምጽም ኣለ-ም ነይሮም። ሓላዊ ቤት ፍርዲ ሰለ ዝጸንጸ ግና እቲ ፍርዲ ጸውዑ ገሚሆ ኮሞ ኣተቐብሩ ተፈለጠ።

ብመቐጸባታ እቲ ገበያታት ብዘይካ ወላዲ እታ ተባዕሊት ብሕገ ህዝብ ደገ-ክገልጽ ብሰላም ኮሞ ዝመዘለ ኣብባቡት ይሕብሩ።

ኣብ ህንዲ ኮሞ ኣተፈጸመ ብምጽምታት ዝቃላኑ ተደጋጋሚ ገበያት ምጽም ግጽም ግጽም ተፈር መቐጸባታ ኣገደሉ ኮሞ ዝገኑን ዝገልጹ ተገንገኑ ኣውራ ግና ኣብ ልዕሊ ጌራ ኣገደሉት ዘሉ ተባታዊ ኣብሰልታ ክቐርብ ኮሞ ዘለዎ እዩም ዘረድሩ።

እቲ ናይ ባህሊ ለውጢ ኸኣ ኣብ ኣተግባብዮ ቁልዕነት ኣብ ገዝ ክጀምር ኮሞ ዘለዎ ነቲ ባህሊ ዝጸንጸ ወፍት ይገልጻ።

ሶርያ - ድሕሪ ሰምምዕ ምቁራጽ ተኸሲ ወተሃደራት ቱርኪ ተቐቲሎም

ክልተ ሰምን ድሕሪ እቲ ኣብ መገን ሩሲያን ቱርኪን ዝተኸደ ሰምምዕ ምቁራጽ ተኸሲ። ክልተ ወተሃደራት ቱርኪ ኣብ ዞገ ኣድሊብ ብምብ ኮሞ ኣተቐብሩ ተቐብሩ።

ወሃብ ቃል ወተሃደራት ቱርኪ እቲ ወተሃደራት ኣብ “ጥፋት ወፍት” ብዘተከሉ ባምብ ኮሞ ኣተቐብሩ ግጽምታት ኣረጸሉ።

ኣሃዳታት ከበድኑ ኣጽዋራት ቱርኪ ቅልጠፍ ናይ ሕገ ሰገምቲ ብምውሳድ ኣብቲ ክብሪ ከበድ ደብዳቤ ኮሞ ዘደዱ እውን ጸብዮት ተብረም ኣለው።

ሶርያ ኣብቲ ዞገ ጸሕፊም ዝርከቡ ተቓውሞ፡ ሰምምዕ ግጽምታት ግጽምታት ወርሒ ዝጸሐ ወተሃደራዊ ወራራታት ከተደድ ድሕሪ

ምጽኑካ ኣብ መገን ቱርኪን ሶርያን ብዘተኸደ ሰምምዕ፡ ወግኡ ክተቋረጽ ኮሞ ኣተገደደት ይፍለጥ።

ንዘተወሁ ሰምምዕ ገጅሊታት ኣትድግዮ ቱርኪ እውን ናብቲ ወግኡ ተሓሒብ ብምጽም ኣሳታት 60 ዝኣኹሉ ኣብ ወተሃደራት ኮሞ ዝጸፈሉ ጸብዮት ይሕብሩ።

ቱርኪ “ጥፋት” ዝበሉዎ ወተሃደራት ዝጸፈሉ ኣፍኑት ገጅሊ ኮሞ ዝገኑ ኣይገለጹን።

ኢጣልያ፡ ዝበዝሑ ግዳያት ሰዓል ኮሺድ ኣመዝገባ

ኣብ ኢጣልያ ዝጸንጸ ሰዓል ኮሺድ-19፡ ኣብ ዝተሓሳ- ክልተ መዓልታት ብተኸታታሊ ብኣማኢት ዝጸፈሉ ሰዓል ብምቐታሉ ኣብ ካልኣት ሃገራት ዓለም ኣብ ዝጸፈ ከመይቲ ኮሞ ኣተመዝገበ ተፈለጠ።

ኣብ ዓዲ ጥልያን ብሃገር እቲ ሰዓል ኮሺት ገምገሚ ልዕሊ 3400 ሰዓል መግዛዊም ጸብዮት ይሕብሩ። ብደረጃ ዓለም ከኣ ልዕሊ 250 ሺሕ ሰዓል ብቲ ሃይረሰ ክልኩኡ ኣገደሎ ኣብ 10 ሺሕ ዝበዝሑ መግዛዊም ተፈለጠ ኣሉ።

ኣብ ዝበዝሑ ሃገራት ዓለም ደግሞ ኮሞ ዘሉ፡ ህዝቢ ኣብ ዘይተደልዩ ምትሕውዋሽን ኣኸባባታትን ክጽግቡ ብኣገደሉ ጉዳይ እንተ ዘይከብሩ ኣብ ገዝ ክውሰዱ ተኣዘቡ እኳ እንተኣረፉ ንተርጓፉ እቲ ሕግም ኮሞ ዘገገዱ ምጽምታት ደረድሩ።

ሰብ መዛኒ እታ ሃገር እቲ ሕግም ኣብ ቀጽጽር ወዳሉ መጥብር ህዝቢ ምስ ተረጋግኦ እውን ኢጣልያ ቀልጠፋ ኮሞ ቀደም ክትቅጽል ኮሞ ዘይትኸል ኣፍሊጦም ኣለው።

ኣብ ቻይና ደቡብ ኮርያን ሲንጋፖርን ተርጓፉ እቲ ሕግም ናብ ዝተሓተ ደረጃ ወራዒ ኮሞ ዘሉ፡ ግና ኣብ ወጽኢ

ናብ ሃገርም ዝምለሱ ዚጋታት ነቲ ሕግም ተሸባጦም ከይኣትዉ ዝበል ሰባታት ኮሞ ዘሉ ጸብዮት ደረድሩ።

ኣብታ ሰዓል ኮሺድ ዝጀመረኦን 11 ሚያዳን ህዝቢ ዝከበረኦን ከተማ ወያን ንዝተሓረ ክልተ መዓልታት ብቲ ሰዓል ዝተሸከሙ ሰብ ኮሞ ዘዘለ ተፈለጠ ኣሉ።

ማሊ - ሽብርውያን ጉጅለታት መዓሰከር መንግስቲ የጥቅዑ

ሃይማኖታዊ ስላማ ዝተሓተ ሰምምዕ ኣብ ሰምምዕ ማሊ ኣብ ዝርከበ መዓሰከር ብዘጸደደ መጥቀሳቲ 29 ወተሃደራት ኮሞ ዝጸፈሉ ተቐብሩ።

ኣብዚ ኣብ ሰምን እታ ሃገር ዝርከበ ታርኪንት ኣብ ዝተባህለ መዓሰከር ዝተኸደ መጥቀሳቲ ኣሉ ካልኣት ኮሞ ዝጸፈሉ እውን ድሕሩ ዝተፈጸመ ወግደ መግለጺ ኣረጸሉ።

ምስ ኣልቃራዊን ዳሽኒን ዝተባህሉ ናይ ሽብር ወደባት ዝተሓሰሩ ሰምምዕ ኣብዚ ቅንያት ዘደድዎ ሰርሒት ኣብቲ ንኣሉ ምጽምታት ዘደድዎ ሰጥቃዊ መጥቀሳቲ ናይ መወጃታ ምዃን ጸብዮት ደረድሩ።

ኣብ ማሊ ዝገኙላቶ ሰምምዕ ጉጅለታት ኣብ ሃገራት ሳክል ብፍላይ ኣብ ቡርኪናፋሶን ንጅርን ተመሃሲ ወተሃደራዊ መጥቀሳቲ ከብደዱ ምጽኑካ

ይፍለጥ። ኣብ ሃገራት ሳክል ዝርከቡ ወተሃደራት ፈረንሳ ኣሉ ሽብርውያን ሰምምዕ ኮሞ ዝጸፈሉ ኣብ ዝተሓረ ቅንያት ተብረም ምጽም ይፍለጥ። እንተኸኑ ግና ብዘም ጉጅለታት ጃንድ ዝደድ ሽብር መጥቀሳቲ ክብድል ኮሞ ዘይተረጸዩ

ጸብዮት ይገልጻ። ኣብ መወጃታ ጥሪ ኣብ ሞተር ሳይክል ዝተወገሉ ሰምምዕ ኣብ ሓዲ ወተሃደራዊ መደብር ኣብ ዝገኙሉም ተኸሲ 20 ወተሃደራት መግለጺ ምቐታሉም ተቐብሩ ነይሩ።

መሰርሕ ዕርቂ ኣፍጋኒስታን ኣብ ሓዲጋ

ሰምምዕ ማሊን ኣብ ልዕሊ ሰርቂትን ትሓት መግለጺን ዘደድዎ መጥቀሳቲ ከይኣቋረጹ ኣብ ትሕቲ መግለጺ ዝርከቡ ምርኑት ኮሞ ዘይፍትሑ ሰብ ሰልጣን ኣፍጋኒስታን ኣፍሊጦም።

ሰርቂት ማሊን ምስ መግለጺ፡ ኣመርካ ኣብ ዘደድ ዝርከብ ኣብ ዝገለጹ ጠላኣት ሓዲ ኣብ ትሕቲ መግለጺ ኣፍጋኒስታን ዝርከቡ ምርኑት ክፍትሑ ዝበል እኳ እንተኣረፉ ኣብቲ ዝርከብ ዘይተሓተ መግለጺ ኣፍጋኒስታን ኣብ ማሊን ወትረት ሰም ከደረሰ ምርኑት ኮሞ ዘይሰቅ ኣፍሊጦ ኣሉ።

ንኣመርካ ወኪሉ ምስ ወኪሉ፡ ማሊን ክሰዝበ ዝጸንሐ ዛግሪ ንኢዝደድ ሃዲ መሰርሕ ምፍፍው ምርኑት ክጀመር ትጽቢት ኮሞ እትገበር ኣብዚ ቅንያት ምስ ገላጽ መግለጺ ኣፍጋኒስታን ከኣ ማሊን መጥቀሳቲ ብዘይ ምቀራጽ ምርኑት ኮሞ ዘይፍት ተቐብሩ ኣሉ።

ኣመርካ ሰርቂት ኣብ ኣፍጋኒስታን ክትሰዝበ ምስ ወኪሉ፡ ሰርቂት ማሊን ኣብ ዘደድ ግሪክ ኣዋርክ ዝወሰደ ዘቲ መግለጺ ኣፍጋኒስታን ኮሞ ዘይተሓተ

ይፍለጥ። ኣሳታት 5 ሺሕ ዝጸንሑ ኣብ ትሕቲ ምጽምታት ኣብታ ዝርከቡ ምርኑት ማሊን ክፍትሑ ኣብ ትሕቲ ማሊን ዝርከቡ ሓዲ ሺሕ ምርኑት ወተሃደራት መግለጺ ኸኣ ክፍው ሓዲ ኣብቲ ሰምምዕ ነይሩ።

ማሊን ድሕሪ እቲ ምስ ኣመርካ ዘደድ ሰምምዕ ማሊን መጥቀሳቲ ብዘይ ምቀራጽ ምጽምታት ኣብታ ኣብ ትሕቲኡ ዝርከቡ ምርኑት እቲ ጉጅለ ክፍት ኮሞ ዘይኣልል ኣዘኸኸሩ ኣሉ።

ብዘይዚውን ኣብቲ ዝተኸደ

ፕሪደንታዊ ምርጫ ‘ተግዋዊ’ ዝበሉ ክልተ መሪሕቲ ሰለ ዘለዉ ፖለቲያዊ ምርግጋኦ ኣብ ዘይብሉ ምስ ማሊን ናይ ሰርቂ ዘተ ክደድ ኣጸጋሚ ኮሞ ዝገኑ ጸብዮት ደረድሩ።

ኣብቲ ዝተኸደ ፕሪደንታዊ ምርጫ ኣሸፍኑ ጋራ ንመዘል ካልኣይ ግዜ ኮሞ እተወተ እኳ እንተ ተገልጹ ተቃናቓኒ ዓብደላ ዓብደላ ኸኣ ኣብቲ ወጽኢት ሽፈጥ ኮሞ እተገለጸ ሰርቂ ኮሞ ዝገኑን ብምጽኑ ካልኣ መግለጺ ክሰራት ኮሞ ዘሉ ተቐብሩ ኣሉ።